*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. Шевченко

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-080^
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 67. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го КВІТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 12, 1972 No. 67. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 11 квітня 1972

В АМЕРИЦІ

НА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРАВИБОРАХ У ВІСКАНСИНІ сенатор Джордж МекҐоверн здобув значну перемогу — майже 30% усіх голосів та 54 делеґатів з усіх 67 на Крайову Демократичну Конвенцію. Губернатор Алабами Джордж Воллес одержав друге місце по кількости голосів, але не здобув ні одного кандидата на Конвенцію, а сенатор Гюберт Гомфрі, зайнявши третє місце, здобув 13 делеґатів на Конвенцію. Посадник Ню Йорку Джон Ліндзі зібрав так мало голосів, що покинув дальші змагання. Головними темами передвиборчих виступів сенатора Д. МекҐоверна були: економіка, податки, інфляція, безробіття.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ ПОВЕРНУВСЯ до Ню Йорку. На запитання журналістів, чи він, після відмови від дальшого кандидування на Президента, виставить свою кандидатуру для перевибору на посадника міста, Дж. Ліндзі конкретно не відповів, сказавши, що його й далі цікавить політична кар'єра.

8000 СЛУЖБОВЦІВ І РОБІТНИКІВ великого магазину „Мейсі" в Ню Йорку й Вайт Плейн застрайкували, домагаючись підвищення заробітної платні. Шість відділів „Мейсі" далі відкриті, але клієнтів тепер обслуговують працівники дирекції й канцелярій.

У КВІНСІ, В НЮ ЙОРКУ, ЗАСТРАЙКУВАЛИ 500 службовців суспільної опіки „Велферу". Вони вимагають від поліції оборони, бо все частіше трапляються випадки, що невдоволені клієнти - „велферовці" накидаються і б'ють тих службовців. Страйкарі вимагають суворих кар для хуліганів.

ДВА 15-РІЧНІ ХЛОПЦІ З ДЖАМЕЙКИ, Ню Йорк, змайстрували пліт і поплили ним річкою Спрінґ Крік „у далеку мандрівку". Пліт винесло в океанську затоку біля Джамейки, „мореплавців" урятував поліційний катер.

У КАЛІФОРНІЇ ПОМЕР ВИДАТНИЙ КОМПОЗИТОР Фер де Ґрофе, проживши 80 років. Він прославився своїми симфоніями на американські теми: „Сюїта Великого Каньйону", „Сюїта Міссіссіппі", „Бродвей вночі", „Сюїта Марка Твена" й ін. Похований у Санта Моніка.

30-ЛІТНІЙ ФРАНСІСКО КАБАН ВИГРАВ 500 дол. рез кілька годин поліція знайшла його вдома з прострірез кілька годинполіція знайшла його вдома з простріленою головою і без грошей. Поліція встановила, що у вбивстві винні троє затриманих, які поїхали за ним і вбили заради грошей. При затриманих були револьвери. Прізвища одного з них не подали, бо тому картяреві немає ще й 14 років.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКІ ВЛАСТІ ВІДНОВИЛИ атаки проти власного громадянина, нобелівського лявреата Александра Солженіцина. Газети „Труд" і „Літературная Россія" одночасно затаврували його, закинувши, що він у своєму останньому романі „Серпень 1914" ґльорифікує німецьких мілітаристів і зневажає Росію. — У Польщі, з очевидного наказу з Москви, наклепницьку статтю проти Солженіцина вписав якийсь Ержи Романовський.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ ПЕРЕБУВАЄ секретар хліборобства Ерл Л. Буц, який ревізитує совєтського міністра хліборобства Владиміра Мацкевіча, який відвідував ЗСА в грудні мин. року. Американські хлібороби заінтересовані дуже у можливому продажі до СССР зерна і муки.

МІЖ МОСКВОЮ І БУДАПЕШТОМ ПОГІРШИЛИСЬ взаємини. Мадярський прем'єр Ено Фок вернувся з Москви, признавши, що його переговори про доставу Мадярщині сирівців для промислу не мали успіху. Москва хоче зберегти свої сателітські країни на рівні продуцентів тільки хліборобських продуктів, а не промислових. Совєтська преса почала писати про мадярських „буржуазних націоналістів.".

ПРЕМ'ЄР СССР АЛЕКСЄ КОСИГІН ПІДПИСАВ в Багдаді, столиці Іраку, з тамошнім лівим президентом Ахмадом Ассаном аль Бакром договір „приязни і співпраці" на 15 років. В договорі сказано виразно про спільний фронт проти Ізраїлю. Хоча договір підкреслює, що він „не звертається проти ніякої третьої сторони", проте припускають, що його дійсне вістря не так проти Ізраїлю, як проти Ірану, який найбільш загороджує Совєтам доступ до Перської затоки.

ПРЕМ'ЄР ІНДІЇ ІНДІРА ҐАНДІ ЗВЕРНУЛАСЯ з безпосереднім листом до президента сусіднього Пакістану Зульфікара Алі Бутто з пропозицією — повести мирові переговори без ніяких передумов. Між тими обома країнами відбулася в грудні мин. року 2-тижнева війна. Індія тримає все ще 90.000 пакістанських військовиків у полоні, але у Пакістані живуть тисячі бенґальських фахівців, які страшенно потрібні в налагодженні апарату в Банґладеші.

У СТОЛИЦІ БАНҐЛАДЕШУ АККА ЗІЙШОВСЯ вперше парлямент, щоб схвалити конституцію, за якою президент буде тільки репрезентаційною фіґурою, а всю владу матиме прем'єр. Таким всевладним прем'єром є тепер шейх Муджібур Рахман.

Помер проф. Іван Бакало, видатний економіст, совєтолог

Ню Йорк. — У суботу 8-го квітня 1972 р. помер від удару серця проф. Іван Іванович Бакало, проживши 74 роки. Сл.п. проф. Іван Бакало був дійсним членом УВАН, заступником голови Контрольної Комісії УВАН, членом економічної секції та Комісії для вивчення історії пореволюційної України, членом Винниченківської комісії при УВАН, а до переїзду до ЗСА — довголітнім заступником директора Інституту для Вивчення СССР у Мюнхені. Сл.п. проф. Іван Бакало був видатним ученим-економістом і совєтологом. Залишив дружину, сина з родиною та внуків. Панахида в середу 12 квітня о 7-й вечора, в похоронному домі П. Яреми в Ню Йорку, похорон у четвер 13 квітня з української православної катедри св. Володимира о 10-й ранку, а о 1-ій год. дня—похорон у Бавд Бруці, Н.Дж., на українському цвинтарі.

Сл.п. проф. Іван Бакало на Рідних Землях був науковим співробітником Науково-Дослідного Інституту Сільського Господарства, а також доцентом Харківського Зоотехнічного Інституту. Залишив наукові праці на економічні й педагогічні теми.

Помер Джеймс Бирнс, колишній державний секретар

Колумбія, С.К. — За оцінкою президента Р. Ніксона, „жадна людина впродовж американської історії не займала так багато різних відповідальних державних постів і не виконувала обов'язків з такою гідністю", як померлий у неділю 9-го квітня Джеймс Бирнс. Він прожив 92 роки, при тому вже багато років мав хворе серце, яке й було безпосереднім спричинником смерти. Джеймс Бирнс працював для народу і уряду майже п'ять десятиліть. Він був членом Конгресу, губернатором стейту Південна Каролайна, потім членом Найвищого Суду, Державним Секретарем, делеґатом ЗСА до ОН. Під час другої світової війни, в особливо складних роках 1943-45, він мав титул „Асистента Президента", за висловом покійного президента Рузвелта. Дж. Бирнс керував тоді справами мобілізації до американської армії, і блискуче справився з тим завданням. Джеймс Бирнс походив із давньої американської родини з Каролайни, ірляндського роду. Практично він був у Білому Домі в часі війни секретарем внутрішніх справ ЗСА, бо президент Рузвелт займався тоді найбільше воєнними справами. Президент Ніксон дав вказівку, щоб на знак жалоби, на Білому Домі у Вашингтоні був опущений до половини щогли прапор.

Арештували винуватця схоплення літака й віднайшли всі гроші та зброю

Солт Лейк Ситі. — У цій столиці стейту Ютаг представники ЕфБІАй виявили, що остаточно з'ясовано справу схоплення великого пасажирського літака летунської компанії „Юнайтед Ерлайнс" 727, що сталося в минулу п'ятницю. Коли той літак, який летів з Ню Йорку до Лос Анджелес, вистартував із Денверу, де зупинився був для доповнення пального, якийсь чоловік передав стюардесі картку з інструкціями для пільота, загрозивши розірвати літак бомбою. За тими інструкціями скеровано літак до Сан Франсіско, де винуватець схоплення дозволив висісти 89 пасажирам і вивантажити їх багаж, отримав 4 парашути і валізку з викупом 500.000 долярів та піднявся знову вгору з 5-ма членами залоги. Над містечком Прово бандит вискочив парашутом вночі. На слід винуватця навів поліцію місцевий поліціянт, який оповів, що недавно один з мешканців названого містечка, його добрий знайомий, оповів йому ніби жартма, що коли мати парашут, то можна пограбувати літак і що він зажадав би у такому випадку не менше як 500.000 дол. Поліція й агенти ЕфБІАй арештували Ричарда Флойда МекКой, 29-річного ветерана В'єтнамської війни, який служив там, як член так званих спеціяльних військ, чи пак „зелених беретів". МекКой має дружину і двоє дітей, був активний в місцевій церкві мормонів, не терпів нужди і студіював поліційне право в коледжі, був активний в Національній Ґвардії. У докладній ревізії, яку переведено в його власному домі, при чому перекопано теж подвір'я позаду дому, знайшли картонове пудло, в якому була вся сума пів мільйона долярів менше 30-ти долярів. Знайдено теж інші предмети, що доказують вину того виконавця нападу. Не сказано ще, чи він мав спільників і яких.

Збільшилася кількість пожертв на університети й коледжі

Вашингтон. — У ЗСА помітно зростає жертвенність населення, окремих громадян та різних фірм на потреби університетів і коледжів. Відбувається це всупереч деяким передбачуванням, що через нестійке економічне становище в країні кількість таких добровільних пожертв може спадати. У 1971 році на потреби університетів і коледжів у ЗСА було пожертвувано, з відтягненням сум від оподаткування, 1,8 мільярда долярів. Це рекордово висока сума, бо на 4,5 відсотка більша ніж у 1970 році, і на 3,3% більша ніж у 1969 році.

Українська спільнота провадить під цю пору дві збірки пожертв на дві великі цілі: у ЗСА збірку на остаточне встановлення трьох Катедр Українознавства та Інституту Українознавства у найбільш престижевому Гарвардському Університеті, а в Канаді — на одномільйонову Культурну Фундацію ім. Тараса Шевченка. Обидві збірки відбуваються успішно.

ВИСТАВА ОБРАЗІВ ЕДВАРДА КОЗАКА І СИНІВ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У найближчу неділю, 16-го квітня, Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовує тут у своїй ґалерії при 149 Друга Евеню виставку образів Едварда Козака і його синів Юрія і Яреми. Виставка пов'язана з відміченням 70-ліття мистця. У навечеря виставки, в суботу 15-го квітня, відбудеться в Народному Домі при Другій евеню ювілейний бенкет для вшанування Ювілята. Управа ОМУА закликає всіх своїх членів взяти численну участь у цих імпрезах.

Ніксон таврує Москву за достави зброї Північному В'єтнамові

Москва. — У понеділок 10 квітня ц. р. у Москві, Вашинґтоні й Лондоні відбулися одночасні церемонії підписання міжнародної конвенції, яка забороняє вживання біологічних засобів зброї. Ту конвенцію підписали вже 70 держав і вона ввійде в життя, коли ратифікують її 22 держави. У Москві церемонія відбулася під проводом голови Верховного Совєта Миколи Підгорного, який при цій нагоді виголосив промову, в якій назвав підписану конвенцію за підбадьорливий крок до дальшого обмежування арсеналу офензивної і дефензивної зброї. У Вашинґтоні президент Ніксон, не назвавши за іменем Совєтського Союзу, але з виразним натяком на нього і на теперішню комуністичну офензиву у В'єтнамі, заявив, що „великі держави мають відповідальність зупиняти своїх союзників від атак проти їхніх сусідів". З американського боку заявлено, що північно-в'єтнамські комуністи не могли б були розпочинати теперішню офензиву без тієї новітньої зброї, яку вони дістали від Совєтів, — головно далекосяжної артилерії і протилетунських ракет — при чому Совєти, доставляючи в'єтнамським комуністам ту зброю, не зробили ніяких застережень щодо її практичного вжитку.

Наступ комуністів у В'єтнамі зазнав великих втрат у людях і зброї

Сайґон. — Керівні американські військові кола й воєнні кореспонденти висловлюються оптимістично про дальший хід боїв у Південному В'єтнамі, вказуючи на три, некорисні для ворога чинники: 1) величезні людські й матеріяльні втрати, що їх зазнали комуністи в своїй офензиві, 2) включення до безпосередньої бойової дії такої маси американських бомбовиків з наземних баз і чердаків літаконосців, як їх комуністи не передбачували і 3) пробудження патріотизму в південно-в'єтнамському народі й бойової завзятости в тамошньому державному війську. За одну минулу неділю в битві за місто Квантрі у провінції тієї самої назви комуністи втратили кругло 1 000 вбитих і 30 танків. Внаслідку комуністичний наступ значно сповільнився. Сталося це також, мабуть, внаслідку безперервних масових американських налетів проти різних військових цілей на шляху комуністичного наступу й у Північному В'єтнамі: виявлено, що американські літаки перевели в перших трьох днях відплатних летів у відповіді на комуністичну офензиву — 225 рейдів, при чому вони залітали аж на 145 миль на північ від так званої здемілітаризованої смуги, що розмежовує дві частини поділеного В'єтнаму. Командир Південно-В'єтнамського війська ґенерал Гоанґ Хуан Лям заявив, що комуністична офензива у провінції Квантрі „зупинена" і що у битві за Квантрі комуністи програли. У місті Хуа показували два великі совєтські танки, схоплені непошкодженими у комуністів. В американських налетах брали участь 530 бомбовиків різного типу, крім 70 летунських суперфортець Б-52, з яких кожна везе по 30 тонн бомб.

У катастрофі землетрусу в Ірані згинули тисячі людей

Тегеран. — У південній частині Ірану, за яких 600 миль на південь від столиці Тегерану ,стався вночі з минулої суботи на неділю — на Середньому Сході було це вночі з неділі на понеділок — землетрус, який охопив простір проміром 250 миль. В обширі на 40 миль довгому і на 20 широкому землетрус зрівняв з землею десятки сіл і містечок. Центром землетрусу були містечка Джір і Карзін і в тій околиці пополудні повторився землетрус докінчивши діло знищення За першим підрахунком у тому землетрусі згинули 2.000 до 4.000 осіб, але покищо рятункові експедиції тільки пробиралися крізь румовища. Шах Ірану, Реза Пахлеві, вислав свого молодшого брата князя Махмуда, щоб той керував рятунковою акцією і першою допомогою потерпілим. В містечку Джір не залишилась ні одна стіна. Губернатор тієї провінції, який негайно полетів на місце катастрофи, був потрясений сценами розпачу.

І В РОСІЇ, ЯК У АМЕРИЦІ...

Московські „Ізвєстія" з 5-го квітня опублікували вістку „Ризикуючи життям". У місті Кінемші Івановської області якісь Кульков і Марков, добре підпивши „водки", захопили чужі автомобілі й вирішили проїхатись. За ними погнався міліціонер Новіков. Через гучномовець на міліційному авті він закликав зупинитись, але ті гнали ще швидше. Коли після довгих перегонів втікачі в'їхали в місто, Новіков під'їхав своїм автом до втікача Кулькова і на ходу вскочив у його авто та врешті спинив його. Незабаром зловили й другого автогінця. Газета повідомила, що міліціонера нагородили, а що сталося з його автом — не зазначено.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В ОН КПИТЬ ІЗ СОВЄТСЬКИХ ОБВИНУВАЧЕНЬ, ПРИГАДУЄ АРЕШТИ В УКРАЇНІ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Вілліям Е. Шофіл, американський представник в Комісії Людських Прав Економічної і Соціяльної Ради Об'єднаних Націй, в четвер 6-го квітня на форумі тієї міжнародної установи в блискучій дипломатичній формі викпив совєтські обвинувачення за порушування людських прав в Америці, пригадуючи при цьому совєтські нехтування людських прав, влючно з останніми арештами в Україні. Вілліям Шофіл відповідав на виступ уповноваженого міністра і заступника постійного совєтського представника в Об'єднаних Націях, Ніколая К. Тарасова, попереднього дня з обвинуваченнями проти Америки. Виступ п. В. Шофіла говорить сам за себе і тому друкуємо його в дослівному українському перекладі з офіціяльного англомовного тексту.

Заява В. Е. Шофіла

Пане Предсіднику! Протягом останніх кількох тижнів і місяців я часто слухав різних речників Совєтського Союзу — тут і на інших зібраннях — як вони говорили з деяким болем про введення реторики холодної війни в наші дебати. Але совєтська політика відпруження, про яку говориться, має наявні обмеження. На підставі совєтських заяв я помилково припускав, що Совєтський Союз сам усунув цю недугу із своїх власних заяв. У моїй вчорашній заяві в цій справі (порушування людських прав) я свідомо оминав коментування в тому самому тоні, в якому це вчинив совєтський делеґат учора.

Я вдячний за вартісні інформації, що їх подав совєтський делеґат — з американських джерел. В дійсності, мене завжди розвеселяє те, що совєтські представники підтримують свою справу цитатами з того, що вони в інших обставинах характеризують, як брехливі капіталістичні, сіоністичні, буржуазні засоби масової інформації. Можливо, що в дусі співпраці та компромісу, що їх він так глибоко плекає, він повинен подумати про встановлення опозиційної преси. Застосовуючи вживане тепер гасло, я можу тільки сказати: „Спробуй, тобі смакуватиме!" (Трай іт, *ю'лл лайк іт!*)

Справа в тому, Пане Пане Предсіднику, що дійсні чи здогадні порушування людських прав у цій країні швидко доходять до публічної уваги через засоби масової інформації. На жаль, так не діється в Совєтському Союзі. Однак, те, що мій видатний совєтський колеґа вчинив, потвердить, те, що я раніше вчора сказав. Коли хто видвигає справу порушування людських прав в його країні, він відкликається на внутрішню юрисдикцію, але

(Закінчення на стор. 5-ій)

Совєтська місія вимагала поліційного рятунку від українського свяченого

Ню Йорк. — Одне із найбільших замішань і турбот в совєтській місії до Об'єднаних Націй викликало тут минулої суботи, 8-го квітня, українське великоднє свячене, що його в кошичках доставили до совєтської місії українські матері для передачі заарештованим і ув'язненим совєтським режимом в Україні українським інтелектуалістам. Група цих самих молодих українських матерей, які свого часу здобули світовий розголос демонстрацією під час нарад Комісії Людських Прав в Об'єднаних Націях, доставили до згаданої місії яких 35 кошичків із свяченим. Поліційна сторожа, яка охороняє місію, дозволила їм доставити до місії принесені свячені дари для їхніх переслідуваних братів і сестер в Україні. Викликаний представник місії обурено вимагав від поліції, щоб усунула доставлене, але поліція, попереджена матерями, що це свячені дари, відмовилася якнебудь інтервенювати. Свячене доставлено біля години 1-ої по полудні і короводи місії з поліцією тривали кілька годин. Вкінці з місії винесено велику пачку та приміщено в ній свячене. Того ж дня вечером поліція доставила цю пачку із свяченим до парафії св. Юра в Ню Йорку.

Подібну турботу мала совєтська місія з жидами, які перед своїм святом пасхи доставили там кілька тонн маци для передачі своїм одновірцям у Совєтському Союзі.

Відбулися Загальні Збори Комітету Відділів УНС Монтреальської Округи

Монтреаль (В.Д.-. — В суботу 1 квітня, тут у приміщенні Дому Українського Визвольного Фронту відбулися чергові загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС Монтреальської Округи. Всі відділи були заступлені своїми представниками. Збори відкрив голова Округи, головний радний УНС Д. Попадинець, вітаючи присутніх, зокрема представників Головного Уряду УНС сенатора П. Юзика — заступника головного предсідника УНС на Канаду та голову Канадійського Представництва і голову Головної Ради УНС і обласного організатора В. Дідюка. Зборами проводила президія в складі: Д. Попадинець — голова, пані Т. Мороз — секретарка. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлого недавно головного касира св.п. Петра Пуцила та членів, які відійшли у цьому році у вічність. Звіти з праці Округи здавали: П. Дубас — організаційний референт, пані Б. Мельник — референт преси, пані Т. Мороз — секретарка, п. О. Дячишин — заст. голови, і голова п. Д. Попадинець, який у довшому звіті подав характеристику обставин праці і змагань Округи. За Контрольну Комісію звітував М. Біжик, який вніс внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. У диску-

Дмитро Попадинець

(Закінчення на стор. 6-ій)

„ВОНИ МРІЮТЬ ПРО ВІЛЬНУ, НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ"

Міннеаполіс, Мінн. — Щоденник „Міннеаполіс Стар" з 21 березня ц.р. у розділі „Різноманітності" помістив тепло написаний репортаж Пітера Воґена під наг. „Вони мріють про вільну, незалежну Україну". Репортаж ілюстрований 8 фотознімками, в тому одною великою кольоровою, та географічною мапою частини Европи з позначенням України. Репортаж надруковано в серії ознайомлення населення Міннеаполісу з етнічними групами, які живуть у тому великому місті середущої частини ЗСА.

„Кожної суботи при українській православній церкві св. Михайла і при українській католицькій церкві св. Константина маленькі активні школи втримують одну мрію при житті. Це та мрія, яку проф. Олександер Грановський плекає майже всі свої 82 роки, про реальність якої турбуються родини П. Вреславця і М. Каркоця, відколи вони прибули до ЗСА в 1950 році. Це мрія про вільну, незалежну Україну", пише автор репортажу. Він розповідає про дітей названих українських родин та про інші родини, які в Міннеаполісі становлять українську добре зорганізовану етнічну групу. Професор-емерит з Міннесотського Університету Олександер Грановський ще за царської Росії був змушений виїхати, щоб уникнути переслідувань збоку росіян за його мрію про незалежну Україну. Він у ЗСА згодом допомагав поселитись багатьом новим політичним втікачам із України, яких переслідували російські імперіялісти-комуністи. Ці люди поселилися в Міннеаполісі, де є активне релігійне, громадське і культурне українське життя, де церкви заповнені вірними, і де в багатьох домах панує українська мова та зберігають українську культурну спадщину. На кольоровій фотознімці видко групу дітей-школярів під час лекції співу, внизу підпис: „Країна, якої вони ніколи не бачили, інспірує їх до співу". На інших фотознімках: проф. О. Грановський, учителька Зінаїда Корсунська і маленька Наталка Лиса, яка вивчає українську абетку: школярик із 1-ої кляси Олекса Правдюк; 8-мирічна українка Лідія Григорець у вишиванці, та з Твин-Сити родина п-ва Вреславець і родина п-ва Каркоць, двоє студенток із якої, Орися й Андрея, вже є членами Українського Студентського Клюбу в Міннеаполісі, який здемаскував російського поета-гіпокрита С. Євтушенка під час його пропаґандивно - большевицького виступу в коледжі у Міннеаполісі. Автор репортажу розповідає про долю кількох українських родин, які під час війни вибрали свободу й подалися на Захід; згадує про спроби аліянтів видавати політичних біженців до рук большевиків та про втечі українців з репатріяційних таборів; із симпатією цитує слова проф. О. Грановського: „Я вірю в культурну спадщину. Тільки дорослі люди повністю усвідомлюють, що людина дуже багато втрачає, втративши етнічну спадщину. З нею ми багатші".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правибори у Висконсині

Від березня до червня цього року відбуваються правибори у 24-ох стейтах Америки, згідно з їхніми стейтовими законами. З них відбулися правибори вже у Ню Гемпширі, Флориді, Іллиной і у Висконсині. Наймаркантнішими моментами цих останніх правиборів є: несподіване висунення сенатора Джорджа МекҐоверна на перше місце, здобуття дальшої сильної позиції губернатором з Алабами Джорджом Воллесом, дальше послаблення ще недавно ніби найсильнішого кандидата сенатора Едмунда Москі та зречення з дальшої безнадійної передвиборчої кампанії нюйоркського посадника Джана Ліндзі. Коли взяти на увагу, що МекҐоверн — найлівіший з усіх демократичних кандидатів, а Джордж Воллес найправіший, то успіх одного й другого у Висконсині має ту політичну мову, що на липневій конвенції Демократичної партії не буде обраний ні один ні другий. Знає це теж кожний із них: тому МекҐоверн заявив, що його перемога це властиво „протест" проти Уряду Ніксона, а Воллес заповів зараз же після своєї перемоги на Флориді, що його ціль — стати такою політичною потугою на партійній конвенції, щоб її члени мусіли рахуватися з його бажаннями.

Це власне й є тактика обох крайніх крил Демократичної партії, ліберального й консервативного, щоб доказати у правиборах такі свої впливи у партійних рядах, щоб не дозволити на вибір офіційного кандидата на президента когось із протилежного екстремного крила. На вислід виборів у Висконсині поважний вплив мали й республіканці, які, мабуть, за тихою суґестією від свого місцевого проводу, голосували за МекҐоверна, як того демократичного кандидата з маркою крайнього ліберала, який все одно не має шансів перемогти на партійній конвенції.

У цій ситуації найбільші надії мають таки сенатори колишній віце - президент Гюберт Гомфрі і Едмунд Москі, які, хоч ніде ще не осягнули у правиборах першого місця, зараховують себе до ідеологічної „середини". Зростають також шанси сенатора Едварда Кеннеді, який офіційно не кандидує, але має багато звеличників свого прізвища. Вони — читаємо у коментарях — можуть висунути його кандидатуру на конвенції, якщо ніхто з інших кандидатів не матиме за собою більшости. Висконсинські правибори доказали тільки ще раз, що найбільша в Америці демократична партія не має тепер лідера, який притягав би до себе очі й увагу громадян.

Держава і приватні школи

„Коли ви боретеся за збереження своїх шкіл, то можете рахувати на мою підтримку". — заявив президент Ніксон 6 квітня ц. р. на конвенції Крайової Асоціяції католицької освіти і приявних кругло 12.000 вчителів, які вчинили йому за ту заяву овацію. Ніксон ствердив, що країна потребує приватних шкіл, ліквідація яких стала б „податковою катастрофою" й обтяжила б щорічний бюджет додатковими трьома більйонами дол. плюс 10 більйонів на будову нових шкіл, — а приватні школи потребують допомоги. Тому — логічно — держава мусить допомогти приватному шкільництву, тільки треба придумати такий шлях тієї допомоги, щоб Найвищий Суд не потребував встрявати й засуджувати таку допомогу, як антиконституційну.

Сумно діється в цій країні, що фанатичні атеїсти ударемнюють кожну спробу стейтів чи федерального Уряду прийти з допомогою приватним школам, подаючи скарги до суду, як проти спроб підважити принцип розмежування держави від Церкви. Таким чином державна допомога у субвенціях і позиках обмежується до публічних початкових і середніх шкіл, і вона осягнула в 1971 році 10.237.000.000 дол. Очевидно, приватне шкільництво в ЗСА становить тільки яку четвертину чи п'яту частину загального, а все ж у 1971 р. були тут 283 католицькі коледжі й університети з 426.205 студентами, — 1,189 середніх шкіл із 658.122 школярами, — 9 271 початкова школа з 3,348.421 дітьми, крім різних інших типів шкільництва. Загально відомо, що приватні школи стоять на високому педагогічному рівні, бо мають діло з кращим учнівським елементом, — і що в тих школах існує краща атмосфера, яка сприяє ліпшому вихованню. Здоровий глузд каже, що держава повинна дорожити такими школами, які приспорюють їй корисних громадян.

Президент не хотів робити обіцянок, яких не зможе дотримати, але повідомив, що покликав дві Комісії для розгляду проблеми. Можна тільки побажати, щоб не скінчилося на гарних і розумних словах і бажаннях, а щоб приватне шкільництво могло процвітати — також з державною допомогою.

Степан Галамай

МОБІЛІЗУВАННЯ ВЛАСНИХ СИЛ, А НЕ ПОЛІТИЧНІ МАНІВЦІ

(1)

Не знати, чи то тому, що проти ворога організувати сили значно важче, ніж „бити своїх", чи під впливом фальшивого розуміння демократії, як такої суспільно-політичної системи, при якій кожному все вільно чи пансвавільно, чи з бажання якось на себе звернути увагу, досить, що дехто з авторів на тему зовнішньо-політичної діяльности формацій Українського Визвольного Руху наче забуває про смертельного ворога української нації і у висліді творить або допомагає не фронтові проти ворога, але кладе підвалини під фронду проти ОУН та АБН.

Вести українську зовнішню політику не так легко, як могло б здаватись українському журналістові, що, заклавши ногу на ногу, в кабінетній тиші снує солодкі думи про те, як би то невеликим трудом і малим коштом стати великим „фахівцем" від зовнішньої політики.

Україна — це велика нація, боротьба за її державну уверенність — це революційна проблема не тільки Східньої Европи, але куди ширшого геополітичного простору, і тому гідно заступати її інтереси на зовнішньому відтинку куди важче, ніж, наприклад, скласти та виголосити поверховну, принадливу доповідь, а потім обдарувати нею газету на те, щоб у читача створилась ілюзія, нібито вже ось українська визвольна політика має змогу „використати китайську карту". Як блідо і непереконливо виглядає постава такого журналіста, для кого в обличчі суперпотуг Україна є ніби „дрібною периферією" — супроти постави Валентина Мороза, який твердже, що в таких реалістів і скептиків існує завжди така ієрархія вартостей індивідуальностей: „Пушкін і Шевченко, Некрасов і Леся Українка, але не, сохрань Боже, навпаки!".

Отже, коли вже маємо говорити про якусь „орієнтацію", то це мусить бути орієнтація на Київ, а не на Вашингтон чи Пекін. Іншими словами, робити зовнішню політику, а не балакати про неї в теперішній міжнародній ситуації, значно трудніше, як парадувати перед дейною, але ще трошки недосвідченою частиною громади в тозі „модерного" ліберала, „новатора", який, мовляв, має свою „окрему думку" (окрему від кого?), і ось за те, мовляв, його недоцінюють, недолюблюють а то й „кривдять", чи пак „переслідують".

Ось тоді підхоплюють це деякі молоді, чисті, патріотичні душі, бо вони почувають, що то вони покликані вже, тобто ще заки вияснити з ким слід справу, — бож, якщо фронт, то такі справи внутрі завжди можна виснити, — покликані до того, щоб стати в обороні ніби „покривдженого", замість стати в обороні і скріплення Фронту, якого отакі писання підважують, розлюзнюють і в цілому з погляду мобілізації сил до боротьби проти ворога ослаблюють. І так енергія витрачається на спротив Фронтові, а не проти ворога. Це відомо з життьової практики і з психології, що молодій людині притаманно реагувати швидко, без довшої призадуми, не оглядаючись на наслідки, але журналіст під п'ятдесятку мав би глибше застановлятись над наслідками своєї дії, своїх писань.

А то виглядає, що він і ще дехто, як новітні „реалісти" (яких гостро бичує Мороз) нагло відкрили новий предмет „орієнтації", цим разом на Пекін. Їм не хочеться пам'ятати, що українські націоналісти мали відвагу вести двофронтову війну і проти Берліну і проти Москви але в ім'я власної визвольної концепції. І ми перемогли ідейно, концепційно, перспективно, бо Україна таки не „периферія", але велика світова справа!

Зовнішньополітична діяльність Українського Визвольного Фронту під проводом голови Проводу ОУН і АБН завжди відзначалась високою ідейністю, принциповістю, передбачливістю, ініціятивністю. І ось завдяки цим прикметам досягла вона значних успіхів, дарма що декотрі „свої критики" мають незрозумілу тенденцію промовчувати ці успіхи. А треба об'єктивно ствердити, що якраз ці зовнішньо-політичні успіхи стали головною причиною неперебірливої, концентричної, завзятої атаки збоку стратегів російського імперіялізму, атаки на „буржуазних націоналістів", на голову ОУН і АБН. Ясно, як білий день, що така „суперпотуга", як СССР, якби вона не відчувала небезпеки саме з того боку, тобто від зовнішньополітичної дії українського визвольного руху, не анґажувала б свого велетенського вишколеного у всяких підступах апарату пропаґанди для поборювання саме ОУН бандерівців, їхнього голови та АБН.

Здається, що не треба бути великим політиком, а вистачить мати „українське нутро", українське серце, не збаламучене чужими, ворожими концепціями, щоб погодитись зі засадою: коли ворог наступає, то треба всім українським силам давати йому відсіч разом, братися в один „гуж", або за Шевченком — „громадою обух сталить". Це має спеціяльно стосуватись тих, хто пише на теми зовнішньої української політики. Як у всій суспільній праці, так теж особливо в ділянці журналістики, писань на теми зовнішньої політики треба бути уважним, повністю відповідальним, бо непродумане, невдале слово робить більше шкоди, ніж користи, воно не допомагає, але псує, руйнує важким зусиллям здобуті успіхи, досягнення.

(Далі буде)

П. Ф.

ВЕЛИКДЕНЬ У БЕРЛІНІ

Мюнхен. — У пресі, в радіопередачах і, в телевізії Західньої Німеччини видно й чути радість: нарешті, після шести років повної ізоляції Східнього Берліну від Західнього комуністичний уряд Східньої Німеччини дозволив мешканцям Західнього, „буржуазного" Берліну провідати рідних і знайомих в совєтській зоні Німеччини — в так званій Демократичній республіці. Тисячі західніх берлінців дістали дозвіл вступити „капіталістичними ногами" на освячену і ощасливлену ученням і режимом „великого Леніна" комуністичну німецьку землю.

З тяжким серцем прийняли це рішення комуністичні провідники Східньої Німеччини: адже ж вони вважали досі Західній Берлін за нероздільну частину своєї „демократичної республіки". Однак, мусіли вони вволити волю „пославших їх", старших братів, що сидять у Кремлі: Брежнєв „со товарищі" хоче показати німцям, які вигоди матиме населення Західнього Берліну, коли парлямент у Бонні затвердить договори з Москвою і Варшавою. Адже ж Москва визнала в тих договорах особливі права уряду Західньої Німеччини в Західньому Берліні і обіцяє надалі полегшити сполучення між мешканцями розділеної Німеччини.

Щоб збільшити охоту парляменту Західньої Німеччини до ратифікації договорів з Москвою, уряд почав переговори з німецькими промисловцями, обіцяючи їм великі замовлення для совєтської індустрії і постачання нафти та земного газу для господарства Німецької Федеративної Республіки.

Громадська думка в Західній Німеччині неоднозгідна в оцінці договорів з Москвою і Варшавою. Адже ж ратифікація тих договорів парляментом у Бонні означає і формальну втрату великих територій, на яких жили німці до 1945 року: Східня Прусія, Шлезьк, до лінії Одри й Нісси; Бонн мусить визнати як „державу" — комуністичну Німеччину, сателіта Москви на німецькій території! Ті німці, що згадують часи Вільгельма II, коли армії кайзера стояли під Парижем і загрожували Петербурґові і були вже на Кавказі, або німці, які під командою Гітлерових генералів опанували були території від Північного Рогу до Крети й Північної Африки, до Волги й Кубані, з тяжким серцем миряться з думкою про втрати внаслідок програної війни.

Але в Німеччині виросло нове покоління, якого воєнна слава і завойовницька політика не захоплюють. І в політичних колах також розуміють, що треба визнати факти, що постали наслідком поразки у війні. Тому й ті невеликі полегкості, що їх дає Москва для відвідин західніми берлінцями комуністичної Німеччини, вітає німецьке суспільство, як поступ.

Є відома гумористична байка про вбогого жида і мудрого рабина.

Приходить жид до рабина, нарікає на свою недолю: „В хаті купа голодних дітей, жінка нездужає, заробітку ніякого, хоч з мосту та в воду! Тільки корова та коза дояться і не дають умерти"... — Рабин замислився, помовчав та й каже убогому жидові: — „Заведи корову до хати, побачиш що буде. За тиждень прийди до мене по нову пораду". — Минув тиждень, прибігає убогий, збентежений жид до рабина. — „Ну, що, як тобі живеться?" — питає рабин. — „Ой, ребе, та від тієї корови в хаті таке життя настало, що хоч вішайся! Витримати не можна... Рятуйте мене грішного!" — Рабин подумав трохи та й каже: — „Тепер заведи й козу до хати, а за тиждень приходь до мене". — Пішов бідний жид до хати і зробив, як велів рабин. Через тиждень приходить до рабина: — „Тільки лютий ворог міг таке мені порадити! В хаті сморід такий, що нічим дихати. Просто пекло на землі настало..." — Рабин заспокоїв жида, звелів йому вивести корову з хати і прийти за тиждень. — „Ну, кажи, як тепер живеться?" — питає убогого жида. — „Та, дякувати Богу, трохи легше стало", — веселішим голосом каже відвідувач. — „Ну, тепер піди й виведи з хати козу і завтра приходь до мене". — Минув день і прибігає убогий жид до рабина, зовсім щасливий, дякує за добру раду: — „Тепер, коли в хаті немає корови й кози, то я з сімейством почуваємо себе, мов на світ народилися"...

„Здається, байка бреше,
А іноді то й правду чеше"...

Коли на залізному кордоні між двома Німеччинами не будуть стріляти втікачів із „комуністичного раю" і рух мешканців буде нормалізований, то серед німецької людности пошириться надії на дальші полегкості, і помалу забудуться інші прикроші, створені після другої світової війни. Така людська натура.

Відомо, як після голоду в Україні 1933 року Москва пустила в рух пропаґанду, що незабаром буде хліб. Виснажені голодом люди ждали хліба і нарешті хліб появився на продаж. Була велика радість, як у того вбогого жида, що позбувся з хати своєї корови й кози...

11,900 ДОЛ. НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Оттава. — Канадійський федеральний уряд призначив 11 900 долярів допомоги для розбудови Українського Музею і Села в східній частині Манітоби — у містечку Гардентон, де той Музей започатковано кілька років тому.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: д-р Михайло Данилюк

ПОШИРЕННЯ СЕРЦЕВИХ ОПЕРАЦІЙ

Відколи стало лікарям відомо, що склеротична недуга вінцевих артерій може привести до т. зв. інфаркту міокарда, себто серцевого удару, як також від часу помітного підвищення відсотка серцевих захворювань, лікарський світ шукав методів лікування цього невідрадного стану.

Уже в 40-их, а особливо в 50-их роках у цю проблему також включилась хірургія, пробуючи різні методи, що ними можна було б постачати для серця потрібну кількість крови, якої не можуть пропустити звужені склеротичні вінцеві артерії. Після випробування різних способів та техніки операцій, модерна кардіохірургія зосередила свою увагу на двох основних методах — на вшиванні недалекої від серця артерії та серцевий м'яз і на перещеплюванні іншої судини у серце, підключаючи постачання крови від аорти. Операції ці тепер помітно вдосконалено, і вправні хірурги роблять їх протягом яких двох годин. За останніх кілька років ці операції так поширились по цілій Америці, що доходять до 20-ти тисяч річно. Усі більші і середньої величини міста мають уже не лише достатню кількість кардіохірургів, але й все необхідне устаткування.

Для проведення цієї операції необхідна т. зв. серцева машина, яка на час операції перебирає на себе працю серця, оскільки в критичний час вшивання нових артерій у серце його працю повністю зупиняється. Для вшивання нової „артерії" беруть кусник вени із горішньої частини ноги. Один кінець цього кусника вени вшивають в аорту, а другий кінець — у вінцеву артерію в такому місці, від якого вже нема звуження і звідки постачання крови до м'яза відбувається без перешкод. Іноді таких вшивань роблять більше, як одне, і це залежить від захворювання серця. Коли права і ліва вінцеві артерії мають помітне звуження склеротичним матеріялом, тоді таких вшивань роблять двоє, для кожної артерії окремо. Іноді треба навіть трьох вшивань, якщо два головні розгалуження лівої вінцевої артерії мають звуження або замкнення.

Не кожну людину із хворою вінцевою артерією вибирають для такої операції. Грає тут ролю вік людини, її загальне здоров'я, стан самого серця, клінічні симптоми недуги тощо. Якщо хтось мав уже серцевий удар, це ще не обов'язково означає, що він потребує такої операції. Чимало таких ударів гояться задовільно, залишаючи не багато ушкоджень. Звичайно два або більше серцевих ударів наводять лікаря на думку, що, мабуть, варто перевірити, чи операція потрібна. Іноді й після одного удару, а часами і без удару в минулому людину контролюється з метою встановити потребу серцевої операції. Основним критерієм в таких випадках є болі серця, стенокардія або т. зв. анґіна пекторіс і помітна кволість праці серця.

Якщо людина, з попереднім серцевим ударом або й без нього, має постійні болі, зокрема при всякому напруженні або хвилюванні, коли їй потрібно весь час перебувати на ліках, надто часто вживати нітроґліцерину, а все ж таки болі в грудях у неї продовжуються, їй важко працювати, тоді таку людину досліджується докладніше. Для цього кардіохірурги роблять спеціяльний рентґен серця, щоб встановити фактичну картину вінцевих артерій. Через одну із артерій руки вводиться тонку, пластикову рурку аж у саме серце, впорскується відповідний матеріял, який дає тінь на рентґені, і робиться серію знімок. Впорскнутий матеріял іде разом із кров'ю у вінцеві артерії, а тому на знімці видно, чи вони звужені або й замкнуті склеротичним матеріялом, видно, в яких місцях та в яких відгалуженнях артерії. З цього робиться висновок, чи людині необхідна операція. Як що одно або більше місць в артерії не пропускає крови до м'яза, тоді звичайно м'яз кволий і ціле серце працює незадовільно.

Операції перещепленням нової артерії у серце виявились успішними, вони повернули вже десятки тисяч людей назад до нормального життя, а тисячам продовжили життя. Правда, немає правила без вийнятку, і в цих операціях є недотягнення. Протягом рокудвох деякі нові перещеплені артерії або не виконують свого завдання, або ж замикаються новим накопиченням склеротичного матеріялу. Американська Асоціяція Недуг Серця подає, що пересічно 14% таких перещеплень відмовляються працювати. Звичайно, серед таких людей, у яких нові артерії перестали працювати, є також чимало пацієнтів, що не продовжували потрібного лікування, яке часто й після операції необхідне.

Описані операції серця з кожним роком стають кращими, безпечнішими і дають кращі результати. Якщо навіть 14% їх за деякий час втрачають свою вартість, то все ж модерна кардіохірургія може похвалитись успіхом на 86%, а це вже не абияке досягнення. Можна думати, що за деякий час появляться нові, досконаліші методи, але під сучасну пору і ці методи — це вже справді спасіння для десятків тисяч недужих кожного року. Риск серцевої операції сьогодні не більший від усяких інших складних операцій грудної клітки, черева тощо.

Борис

„СЛОВАК"

Автор цього нарису польський журналіст прибув недавно до ЗСА, як політичний еміґрант з Польщі, де був ув'язнений за діяльність проти комуністичного режиму. Він дав нам до розпорядження цей нарис, підписавши його своїм псевдонімом. — Редакція.

Мабуть, небагато осіб знає, кого стосується поданий в заголовку псевдонім. Проте...

Коли у 1953 році я опинився вдруге з черговим транспортом „протидержавних злочинців" у Стжельцах Опольських — одним із перших в'язнів, що з ними я познайомився, був саме „Словак". Дрібні в'язничні чемності, як потрактування цигаркою (сам, мабуть, не курив), — поділення кращого куска страви, — поміч при вигладженні напханого стухлою соломою сінника — це власне був „Словак". І згодом праця у в'язничній фабриці взуття, т. зв. Певуєс (Підприємство шкіряних виробів).

„Словак" працював на потужній машині, т. зв. діркарці, — праця полягала в механічному підставлянні горішньої частини взуття під механізм, що вбивав металеві капсулі на дірках для шнурування черевиків, — яка своїм гуркотом доводила декого до скаженини, — „Словак" завжди всміхався. Здавалося, що той гуркіт власне й дозволяє йому відсепаровуватись від довкільної прикрої дійсности та мандрувати думкою до родини і в Карпати, на полонини!

Так. Саме на тамошні полонини. Адже „Словак" — це Іван Шпонтак — широко там відомий командир відділу УПА „Залізняк". Своїм сердечним товариським ставленням він придбав собі симпатії і довір'я товаришів-співв'язнів. Однаково українців (напр., Збишко Камінський, Петро Гойсан), як поляків і німців (між ними кол. генерала Гайбля). Бо Стжельце Польські — це бодай в останньому десятиріччі в'язниця, призначена для трьох категорій в'язнів „Людової" Польщі: 1) найважчі економічні провини, 2) „протидержавники" (політичні) і 3) чужинці (всі непольської національности).

„Словак" мав ще дві пристрасті: гру в шахи і гру на скрипці. Коли у тій першій розвазі часто перемагав, то у другій мав клопоти, і то принципові, бо конфлікти з в'язничними властями. Отож з упертістю, яка варта була кращої цілі, часто відбирали йому змайстровану великим накладом терпцю і придумливости — скрипку. Найчастіше це був виструганий у штудерній формі з вигладжених дощинок інструмент, що його струни з найлонових ниток видавали зойкливі тони. „Словак" невтомно будував нову скрипку і сумовито на ній виграває. Іноколи бувало, що якийсь в'язень грубо щось казав йому, усмішка і неначе неприязний погляд „Словака" прояснювали і розвантажували загрозливу ситуацію. Тим паче, що „Словак" був також артистом-стрижієм. Отже, його наче побічним заняттям було — стригти. Звичайно, не щодня і не всіх. Але хто з в'язнів знав „Словака" і хотів на побаченні краще виглядати, приходив з просьбою: „Підстрижи мене!". і „Словак" стриг згідно з бажанням заінтересованого. Я також був його постійним клієнтом.

Після кількох років, коли ми мали за собою сотні розіграних партій шахів і зроблених тисячі пар чобіт, „Ясьо" — так він дозволяв називати себе своїм польським товаришам недолі — кількакратно короткими словами згадував свою дружину й дітей. Було видно, що дуже терпить і дуже любить — тоді теж мерщій намагався змінити тему і... заграти на скрипці. Його ситуація була безнадійна: кара смерти з заміною на досмертну в'язницю за приналежність і командування в УПА. У комуністичній Польщі це один з найбільших злочинів. Я розпрощався з ним у 1967 році.

Для інформації: Стжельце Опольські — це повітове місто за яких 30 кілометрів від Ополя. Це так звані західні чи відзискані землі. Опільщина є етнічно польською територією, де відбувалися найбільші бої польських кресових повстанців проти німців після першої світової війни, 1919 - 1921. В'язницю збудували ще за часу Гогенцоллернів. У комуністичній Польщі зробили з неї „фортецю", додавши вежі для сторожів, товчене скло на мурах і внутрішній охоронний пояс, що його берегли собаки. Побудована на терені в'язниці фабрика взуття затруднює коло 1 200 осіб. Це один з принципів польського комуністичного тюремництва, щоб якнайбільше в'язнів виконували запівдарма каторжну працю.

Р. Бояновський

З-ПОЗАСВІТНІ ІСТОТИ ВІДВІДУВАЛИ ЗЕМЛЮ

Швайцарський німець Еріх фон Денікен більше як тридцять років працював задля того, щоб свою теорією доказати, що якісь позаземні істоти відвідали нашу Землю в космічному кораблі бодай двічі.

Доказів для своєї теорії Денікен шукав у горах і джунглях Азії та Південної Америки. Чотири роки тому німецький видавець Ервін Берепальп із Дюсельдорфу прийняв був від Денікена рукопис книжки „Божі колісниці", в якому автор розповідає про свої відкриття і теорії. Малощо не чотири мільйони примірників другої книжки „Боги з-поза світів" вчинили Денікена фіґурою малощо не гідною поклоніння. Обидві згадані книжки перекладено на 44 мови, а два документальні фільми накручено на основі книжки „Божі колісниці" тринадцятьма мовами.

Тепер Денікен працює над третьою книжкою, яка — як він каже — кине новий сніп світла на його теорію, що наша Земля в минулому приймала „гостей" з інших світів. Ця книжка появиться у вересні цього року, і в ній автор дасть відповіді й пояснення, які виринали у зв'язку з його теорією, висунутою в обох згаданих книжках.

Денікен пише, що він переконаний, що Землю відвідали принаймні двічі надземні істоти ще в найранішій історії людства. Він каже, що можливе також, що й тепер ті істоти обсервують Землю з-поза світів. Щоб зібрати матеріял для своїх двох книжок, Денікен цілими роками студіював Старий Заповіт, старовинні рукописи, як також печерні малюнки. Говорив із мешканцями гір Перу, з пастухами Горішнього Нілу, мав інтерв'ю з Вернером фон Бравном та іншими представниками НАСА.

Денікен вважає, що ті „гості" з-поза світів відповідальні за багато давніх явищ, про які згадує Біблія. „Літаючі колісниці„ вогненні кулі, крилаті ангели, що мчалися небесами — всі релігії, менші або більші згадують про ті феномени.

Старовинні міста Содому й Гомору знищили ті „гості" атомовим налетом. Коли такі записи розглядаємо з наукової точки зору, бачимо досі невідкритий образ. „Що інше може пояснити таку схожість між культурою старовинних маїв і єгиптян, двох високорозвинених цивілізацій на світанку історії, майже ідентичну, але відділену тисячами миль води?" — питається Денікен.

УНІКАЛЬНА КОЛЕКЦІЯ МЕТЕЛИКІВ

Зоологічний Музей при Інституті зоології АН УССР у Києві придбав унікальну колекцію, складену з понад 500 метеликів. Її зібрав киянин В. Ласточкін. У ній є представники усіх 2 000 видів метеликів не лише з України, з СССР і Европи, а й із районів субтропіків та тропіків. Киянин збирав ті метелики впродовж 25 років, також у совєтській Азії, а деякі докупив. У колекції є тропічний метелик, що має розмах крил 27 сантиметрів, найбільший серед метеликів усього світу.

„Свобода" на Великдень 50 років тому

Тому півсторіччя на ілюстраційному заголовку „СВОБОДА" стверджувано, що це „Орган Руського Народного Союзу в Америці", з гаслом „В лучности сила". На цілій першій сторінці 14-го числа з „4-го цьвітня 1912", трохи меншого формату, як теперішньої „Свободи", пишався образ, як янгол сповіщає жінок про воскресіння Христа. Над образом підпис: „Христос Воскрес! Веселих Свят!" — під сподом: „Воскрес — нема Його тут!". Цілу другу сторінку газети виповнила поема „Терновий вінок" — „Леґенда" — Осипа Маковея, — а цілу третю сторінку зайняло продовження Андрія Чайковського „Козацька помста" — „Оповідання з козацької старовини". 4-та сторінка розпочиналась календарем „Цьвітень" — від 4-го до 10-го з позначенням „н.ст. — дні — руські свята". Після того цілу сторінку виповнили „Новинки": „Польські опікуни, — Русиноїдні заходи, — Українська мова в школах Укйни, — З жалю за Америкою повісився, — Оргії в монастири, — Вітер це власність неба. — Історія польського аристократа, — Офіцерський пес австрійський горожанин, — Про зимовий сон у риб і трійло у жаб..." Закінчує ту сторінку оголошення „Канцелярія нотаріяльна — А. Гроховський і Спілка Л. В. Швенк, наслідник і властитель".

На початку 5-ої сторінки — вірш Т. Шевченка „Сирітський Великдень", ілюстрований малюнком Шевченка. Після того стаття „Проти варварств царату", передрук із львівського соціял-демократичного тижневика „Вперед". „Відозва до братів наших з Лемківщини проживаючих в Америці, членів Руського Народного Союзу", „Нові книжки і видання" та „Оголошення" — виповнили ту сторінку. Вгорі 6-ої сторінки подано видавця, редактора й адміністратора „Свободи", англійською мовою. Редактором був тоді Антін Цурковський, а менаджером К. Кірочов. Ціна: 2 дол. річно — Патріотичний вірш „Вона воскресне", „Новинки" й оголошення виповнили 6-ту сторінку. Оголошеннями, між ними виказом пожертв на Рідну Школу в Галичині та на Український Народний Дім. у Ню Йорку, заповнено 7-му сторінку. На 8-му сторінку склались „Другий десяток гагілок" М. Миколаєвича, статтейка „Забобони" і „Просьба" прислати з Америки пожертви на будову народного дому в Новому Селі біля Підволочиськ у Галичині. Так само сторінки 9-10-11-12 виповнені виключно оголошеннями.

Тому 50 років читачі „Свободи" не могли нарікати, що в ній „нема що читати", бо в отому тодішньому тижневику все, що там появлялось, виключно з відозвами й оголошенням було для її читачів — цікаве. Це було тоді єдине в Америці українське друковане слово. Щойно 1 січня 1921 року „Свобода" почала появлятися, як щоденник. Тому 50 років була ще інша назва видавця „Свободи" Українського Народного Союзу, не була ще всебічно розвинена українська газетна мова, був інший правопис, на дуже скромному рівні стояв ще цілий підхід до рідної газети. Нічого теж дивуватись, що отаких 12 сторінок тодішньої „Свободи" — це був здебільша нормальний не тільки святочний розмір газети, — треба було виповнювати передруком повістей, довгих віршів та вирізками з львівських газет.

А втім, без уваги на назви, термінологію, мовні архаїзми і правопис, український патріотичний дух у „Свободі" був тому 50 років на першому місці, виразний і безсумнівний. Тодішні редактори „Свободи" були піонерами української преси у Новому Світі. Із зворушенням перечитується ті — буквально — пожовклі листки „Свободи", в які стільки труду, ентузіязму і серця вклали її тодішні працівники.

І. к - н

Карпатський Союз відзначив річницю Карпатської України

Як щороку так і цим разом, Карпатський Союз відзначив річницю — 33-тю з черги — проголошення самостійности Карпатської України у формі Святочних Сходин, які відбулися 19-го березня 1972 р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Відкриваючи сходини, голова Карпатського Союзу І. Кардашинець підкреслив потребу відзначувати ці роковини, не тільки ради пам'ятних подій березня 1939-го р., але головно ради тих закарпатців і інших українців, які поклали свої голови за свободу свого народу та своєї держави. Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували пам'ять поляглих. Голова привітав присутніх, зокрема основників і бувшого довголітнього голову Карпатського Союзу д-ра Вінкентія Шандора, гостя і головного доповідача з Філядельфії редактора Миколу Вайду, та гостя д-ра Олега Волянського, теперішнього голову Українського Лікарського Товариства та його дружину. Іменем Головної Управи І.Кардашинець теж висловив щиру подяку і просив присутню матір передати молодому мистцеві Андрієві Ревуцькому, який намалював картину покійного президента Карпатської України о. д-ра Августина Волошина, яка була виставлена на сходинах.

Редактор Микола Вайда, якого голова Карпатського Союзу представив як чинного діяча серед пластової молоді на Закарпатті, бувшого команданта Карпатської Січі на Севлющині, автора та журналіста на рідних землях та в Америці, та теперішнього голову Філії Карпатського Союзу в Філядельфії, говорив подрібно про важливіші події на Закарпатті та осяги закарпатських українців протягом послідніх 33-ох років від пам'ятного 15-го березня 1939-го року. Він образово накреслив перебіг деяких подій уряду Карпатської України в її послідніх днях буття, власне переживання, та переживання інших січовиків по мадярських таборах та тюрмах, судьбу нашого народу під мадярською окупацією, воєнні події та остаточне прилучення Закарпаття до України. Доповідач згадав багато відомих прізвищ та їхню судьбу. Згадав теж і про Пряшівщину і Бачванських Русинів в Юґославії.

Він теж не оминув і світліші сторінки життя закарпатців, осяги їхні в ділянці науки, мистецтва і в літературі під сучасну пору на рідних землях. Доповідь була переплетена поодинокими цікавими подіями та інформаціями з особистих спостережень прелеґента та інших джерел. У ній пробігала провідна думка, що без огляду на режим, український нарід Закарпаття зумів схоронити свою самобутність, своє національне обличчя, і завжди прагнув злитися з матірною землею Україною, що й сповнилося, хоч і під чужою займанщиною.

В мистецькій частині грала на фортепіяні п-на Оксана Гутник „Рондо" Моцарта та „Циганську Мазурку" Беґма. Микола Теслевич, член Головної Управи Карпатського Союзу рецитував „Козака-Невмирака" зі сцени „Великі Роковини" Івана Франка.

Святочні сходини закінчилися відспіванням українського національного гимну. Після програми публіку запрошено на перекуску і товариську розмову, яка відбулася в приємній ,братській атмосфері.

І. К.

У МАЯМІ НА 63 РОЦІ ЖИТТЯ ПОМЕР КЛЕЙТОН ПАВЕЛЛ — колишній конґресмен із Гарлему в Ню Йорку. За різні зловживання він був покараний Конґресом, потім програв вибори.

Крайова педагогічна конференція в Чикаго

Чикаго. — 11 і 12-го березня ц. р. тут відбулася крайова Педагогічна Конференція з рамени Шкільної Ради УККА і Об'єднання Українських Педагогів ЗСА (ОУП), де господарем було Т-во „Українська Учительська Громада" в Чикаго.

Конференція почалася о 3-ій год. по полудні, в школі св. Николая. Відкрила її п-і Ю. Назаревич, містоголова ОУП, в неприсутности голови, інспектора І. Білоуса, який не міг прибути з причини хвороби. Вона вітала всіх присутніх, а головно представників з Ню Йорку, Клівленду, Дітройту і Чикаго. Молитву провів о. М. Бутринський, а вступне слово сказав голова Шкільної Ради УККА, проф. д-р Е. Жарський. Опісля конференція переходила в такому порядку:

1. Показова лекція — „Навчання української мови в англійській клясі". Перевела її Люба Маркевич, молода учителька. Лекція викликала живу дискусію за і проти вживання цієї методи.

2. Панель: „Як уявляють собі молоді учителі навчання в українознавчих школах". Брали участь учителі: Люба Маркевич, модератор, Надя Горб, Мирон Куропась, Наталка Пилипюк, О. Коверко і Л. Литус. Голова Шкільної Ради УККА, проф. д-р Е. Жарський піддав їм думку, щоб вони всі ті свої зауваги щодо змін представили як конкретний плян праці для українознавчих шкіл. На залі було багато молодих і старших учителів, директорів усіх шкіл Чикаго, представників духовенства і інших. Після дискусії в другій залі під час вечері відбулася зустріч з громадянством. Зустріч відкрив голова Т-ва Української Учительської Громади, мгр М. Губчак. Забирали голос різні представники громадських організацій. Зустріч закінчено молитвою, яку провів о. Леськів.

На другий день, в неділю 12-го березня, о год. 10-ій ранку, продовжувалася конференція доповіддю проф. Ф. Любинецької на тему: „Навчання сучасної української літератури у вищих клясах українознавчої школи". Другий панель, в якому взяли участь мгр О. Ліськівська, проф. Кучер і проф. Ю. Сидорович, був на тему: „Духові процеси в сучасній Україні та їхнє використання в навчанні в українознавчих школах". Мгр О. Ліськівська — модератор, сказала вступне слово. Після панелю відбулася дискусія. Назагал, конференція була успішною і цікавою, але шкода, що не було більше батьків, котрі повинні цією проблематикою цікавитися.

Н. Л. Хойнацька
Містоголова Т-ва Української Учительської Громади в Чикаго

Журнал „Україна" виступив із двосторінковим пасквілем на українських закордонних діячів

Виконуючи вказівку ЦК КПСС про „загострення ідеологічної боротьби", київський ілюстрований журнал „Україна" з березня 1972 р. виступив із писанням „М. Топольчука" під наг. „Пан Аж та інші з того ж кубла", з ілюстрацією А. Арутюнянца, що мав би зображувати закордонного українця, з тризубом і паперами в руках, з петлюрівською папахою із шличком, а на лівій руці на шнурку теліпається доляр. Писання головно скеровані проти д-ра Аркадія Жуковського в Парижі, який проявляє там жваву культурну і наукову діяльність, проти Провідника ОУН мельниківського крила ред. Олега Штуля-Ждановича, є там згадка про поета і літературознавця ред. Богдана Кравцева, про „націоналіста у професорській мантії Юрія Шереха — Ю. Шевельова", про „ідеолога бандерівщини" д-ра Дмитра Донцова, Яр. Гайваса та ін. Цитується у виривках українську газету з Канади „Новий Шлях", яка — сказано в писанні „Л. Топольчука" — „визнає, що різні відгалуження „організованого" українського буржуазного націоналізму за кордоном „не мають ніякого практичного значення ні для українського народу в Україні, ані для українського життя поза Україною". Автор оперує виривками з різних газет, що виходять у діяспорі: з „Українського Слова", „Нового Шляху", „Америки", „Українського Голосу". Д-ра Аркадія Жуковського представлено в тому писанні, як „шпигуна", який „школився в закордонних розвідок". Тому для нього „Париж не Париж, якщо не гастролює там Ансамбль танцю УРСР, або не завітають сюди літератури з берегів Дніпра; Марсель не Марсель, якщо не прибуває туди пароплав з Одеси" і т.п. інсинуації.

Юрій Собко на праці в уряді прибраної батьківщини

Народився Юрій в родині учителів середньої школи, Марії і Петра Собків, на Полтавщині. У другій світовій війні батьки Юрія, переслідувані і репресовані органами КҐБ, залишили Батьківщину й переїхали до Німеччини, де перебували в таборі ДП в Діллінґені.

Ще малим хлопцем Юрій дуже цікавився різноманітною працею. Почав учитися в таборовій школі, а у вільний час учився у фотографа, де опанував досконало техніку фотографії і останнього року в таборі, ще малим хлопцем, працював таборовим фотографом.

Переїхавши з батьками до Америки в 1951 р., Дітройт, продовжував навчання в гайскулі.

Енергійний Юрій вписався в члени Пласту.

Вечорами, у п'ятницю, а днями в суботу, працював у харчовому магазині АП, а кожної неділі прислуговував б. п. Владиці Володимирові під час Служби Божої в православній катедрі св. Покрови.

Закінчивши гайскул, Юрій добровільно зголосився до військової служби, яку відбув за три роки в Німеччині, де вивчив німецьку мову.

Повернувшись з війська, розпочав студії в Мичиґенському стейтовому університеті, в Ленсінґу, які успішно закінчив, і почав працю в бюрі Державної Скарбниці в Клівленді.

Та енергійного юнака така праця не задовольняла, він водночас підвищував свої знання та вивчав чужі мови. Це допомогло йому, як доброму і чесному працівникові, дістати швидке підвищення і його призначено на відповідальну працю в Балтиморі. Юрій продовжував вивчати чужі мови й підвищувати свої кваліфікації.

В Балтиморі, серед своїх колеґ-американців — виказав себе швидко одним із ліпших працівників, внаслідок чого Юрія відіслав Уряд до школи у Вашинґтоні Д. К. По успішному закінченні школи, Юрія призначено на посаду до Франкфурту (Німеччина), де він працює в Американському консуляті, полагоджуючи дипломатичні торговельні справи в кількох европейських країнах.

Хоча Юрій ще молодий, він був у багатьох країнах різних частин світу, як у службових справах, так і на власне бажання.

Все те допомогло Юрієві висунутися на високий щабель, мабуть першим серед його одноліттків, що народилися в Україні.

Хоч Юрій не знає України, але дуже добре володіє рідною мовою, а батьки вщепили йому любов до Батьківщини та української громади.

Юрій і його родина є членами 175-го Відділу УНСоюзу у Дітройті.

М. І.

У кінці травня в Торонті відбудеться З'їзд Лікарського Товариства

Торонто. — У днях 26 - 28 травня в Торонті відбудеться 9-ий науковий з'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки, УЛТПА, проведенням якого займається Конвенційний Комітет під керівництвом д-ра П. Глібовича. Цей Комітет вже видав, у підготові до з'їзду, два числа „Конвенційного Бюлетеню". У них повідомлено, що на з'їзд сподіваються кругло 500 українських лікарів, дантистів і фармацевтів із ЗСА й Канади. Остаточно устійнено програму з'їзду з головою Управи УЛТПА д-ром О. Волянським та головним редактором „Лікарського Вісника" д-ром П. Джулем і членами Конвенційного Комітет. Наукові доповіді будуть читати в трьох секціях: для лікарів, дантистів і фармацевтів. Доповіді будуть виголошені українською і англійською мовами. З'їзд відбуватиметься в готелі „Сівей Таверс" у Торонті. Між доповідачами є лікарі: Л. Дмоховський — про досліди над пістряком і недокрів'ям, П. Смильський — „Як змінити профіль обличчя", О. Горникевич — „Хвороба Паркінсона", П. Джуль — „Хірургічне лікування глухоти", д-р Ляриса Погорецька і д-р Т.Залуцький виголосять доповіді з фармацевтичної ділянки. На Конвенційному бенкеті в суботу 27-го травня буде присутнім Владика Ізидор, який у неділю відправить Богослуження в намірені успіху з'їзду та лікарів з родинами. У неділю будуть доповіді для загалу громадянства на тему „Контроля народин" і „Зловживання наркотиків". Під час з'їзду відбудеться виставка фармацевтичних і ін. препаратів. Комітет Пань влаштовує в суботу 27 травня оглядини Торонта. З'їзд відбудеться під гаслом „Здорова людина — здоровий нарід". УЛТПА було засноване в 1950 році, має тепер 15 Відділів і 550 активних членів.

Наради Відділів ООЧСУ у Філядельфії

В суботу 18-го березня 1972 р. відбулась у Філядильфії, Па. Окружна Нарада Відділів ООЧСУ Східньої Пенсильвенії і частини стейту Ню Джерзі. В нараді взяли участь шість Відділів ООЧСУ Аллентавн, Балтимор, Віліямставн, Честер, Трентон і Філядельфія та представники об'єднання Жінок ОЧСУ. Головну Управи ООЧСУ і ОЖ заступали: проф. І. Вовчук, ред. В. Левенець, ред. І. Білинський, Мирослава Ласовська, д-р Я. Бернардин і Б. Казанівський.

Конференція (такі конференції Відділів відбуваються кожного року) проходила на високому поземі та обговорила цілий ряд актуальних справ політичного, суспільно-громадського, культурного та церковного порядку. Представники Централі вислухали докладних звітів репрезентантів поодиноких Відділів про стан організацій в терені і зі свого боку подали докладні напрямні політичної і суспільно-громадської роботи обидвох Організацій. Голова ГУ ООЧСУ проф. І. Вовчук та інші члени Головних Управ відповідали на питання присутніх.

Конференція обговорювала: 30-річчя УПА, 50-річчя з дня створення СССР, 40-річчя великого голоду в Україні, інтелектуальна верства в нашому русі, поїздка президента Ніксона до Москви, рік виборів в ЗСА і зайняла становище до справ УККА (пов'язані з Конґресом, що відбудеться в жовтні ц. р.), Катедра Українознавства при Гарвардському університеті, актуальні церковні справи та внутрішні українські відносини.

Окремо обговорено процеси в Україні. Більше уваги їм присвятив голова Г.У. ООЧСУ в доповіді, яку він виголосив на вечірці зорганізованій філядельфійськими Відділами ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ. Доповідач між іншим опрокинув, навівши відповідні арґументи, філософію думки про те, що процеси відродження в Україні постали самі від себе і не мають ніякого пов'язання з боротьбою в минулому, ствердивши, що „підшкірною філософією" ніхто ніколи не визволявся. У висновку голова ствердив, що нам слід в цій ситуації кинути всі наші інтелектуальні сили на боротьбу з Москвою.

У мистецькій частині вечора п. Климовський відчитав актуальний монолог „Слово про культуру і літературу" пера Язичинської-Климовської, а „Соловейки" під керівництвом проф. Зої Маркови відспівали чотири пісні. „Соловейки" це Леся Романець і Маріянна Мечник.

Вечором керував голова 6-го Відділу у Філядельфії Степан Волянюк. В. Л-ць

Концерт дітей в пошану Верховного Архиєпископа в Асторії

Вже через кілька років діти Школи Українознавства в Асторії улаштовують раз в році, крім традиційного Миколаївського вечера, одну імпрезу з присвятою визначним особам, творцям нашої історії й культури.

Цього року відсвятковано разом із дітьми Ювілей 80-річчя народин Верховного Архиєпископа Кардинала кир Иосифа Сліпого. Організатори того свята, тобто учителі: Наталія Хоманчук, Розина Кораловська, Марія Михайлів, Анна Бідяк і М. Хоманчук мали, мабуть, на увазі, що привіт від наймемших буде щирий, а теж важливо довести до свідомости дітей, що крім Т. Шевченка, Л. Українки, Т. Чупринки і ін., які терпіли й згинули за великі ідеї українського народу є ще живий голова Помісної Української Кат. Церкви Первоієрарх Кардинал кир Иосиф Сліпий.

Тому в неділю 19-го березня ц. р. в церкві Чесного Хреста отці відправили Службу Божу в намірені Верховного Архиєпископа, а по полудні у заповненій залі бувшої церкви відбувся концерт в пошану Ювілята, якого програму виконала шкільна молодь почавши від чотиролітніх дітей садочка, до учнів 8-ої кляси.

Програму концерту відкрив парох Асторії о. В. Андрейчук, ЧСВВ, підкресливши значення такого концерту як засобу виховання нашої молоді, та побажав, щоб всі задуми й почини його здійснились на добро й славу українському народові. Опісля дитячий шкільний хор відспівав молитву „Боже Великий Єдиний" М. Лисенка, а Наталя Хоманчук виголосила доповідь про „Життєвий шлях і заслуги Верховного Архиєпископа". Вона насвітлила сильний характер і непохитну віру Кардинала, та його великі культурні надбання для українського народу у відносно короткому часі його побуту у вільному світі. Доповідь прелеґентка закінчила побажанням, щоб ім'я Кардинала створило епоху в історії українського народу, та щоб Господь благословив його добрим здоров'ям ще на многі літа. Присутні на залі підхопили ці слова й відспівали „Многоліттєвіє" Ювілятові.

З черги виступили діти садочка під проводом учительки Анни Бідяк, виконавши інсценізацію вірша Л. Храпливої „У Києві-граді церкву будували", відтак учні першої кляси Наталя Куйбіда, Оленка Підгорецька й Орест Вітюк склали від всіх дітей „Привіт Кардиналові", а потім Дарця Лучків і її братчик Стасьо виголосили діялог „На волю" Б. Грінченка. Вірш о. В. Прийми „У ювілей 80-річчя" виконали учні Роман Барняк, Ярослав Доляк і Петро Новик. У спільній рецитації виступали дівчатка третьої, четвертої й п'ятої кляс з віршем Н. Плічковського п. н. „Свята Софія". Учениці сьомої кляси деклямували вірш митрополита Іоана Теодоровича „Дзвони Святої Софії". Пан М. Х., зодягнений в чорну монашу мантію, передав розважання владики над недолею нашої Церкви й народу.

Порядок програми концерту був переплітаний виступами дитячого шкільного хору під орудою дир. Наталії Хоманчук, який відспівав крім згаданої на початку „Боже Великий Єдиний" ще ряд пісень.

М. Х.

Д-р Юрій Мачук переобраний на голову 2-го Відділу ОДВУ

4-го лютого 1972 р. відбулися у Чикаго Звичайні Річні Загальні Збори 2-го Відділу ім. Олега Ольжича-Кандиби — Організації Державного відродження України. Збори відкрив голова д-р Юрій Мачук і після привітання приявних та прийняття порядку нарад попросив вибрати Президію зборів. На предсідника обрано д-ра Андрія Гаєцького, на секретаря інж. Степана Куропася. Інж. Ст. Куропась є одним з членів основників цього Відділу в 1929 р., членом авторів першого статуту для ОДВУ, де надано для нової української організації на терені ЗСА вперше назву „Організація Державного Відродження України" Членство 2-го Відділу радіє, що інж. Степан Куропась ще й досі є душею цілої Організації ОДВУ та бере активну участь в роботі нашого Відділу. Після прийняття прочитаного протоколу останніх Загальних Зборів приступлено до звітування Управи, починаючи від голови Відділу, проф. Юрія Мачука. Зі звіту голови присутні довідалися, що у звітному році діяльність відділу проявлялася в організуванні трьох більших імпрез та двох доповідей, побіч частих засідань Управи та полагоджування біжучих справ Відділу.

Першою імпрезою, спільно з Окружною Радою Українського Народного Союзу, був влаштований Ювілейний бенкет на пошану заслуженого члена інж. Степана Куропася, з нагоди 70-их роковин його народин. Імпреза відбулася 15-го травня 1971-го р. при участі 200 учасників від багатьох Центральних Організацій, місцевих організацій та приятелів ювілята. Другою імпрезою, влаштованою спільно з 8-им Відділом ООЧСУ, була академія для відзначення 50-річчя постання Української Військової Організації на рідних землях. Академія відбулася 25-го вересня 1971 року. Святочну промову виголосив інж. Юрій Дачишин. Третьою імпрезою були жалобні сходини, влаштовані 5-го листопада 1971 р. для святочного відзначення 7-ої річниці смерти бл. п. полк. Андрія Мельника. Про життя і діяльність полковника доповідала українська студентська молодь: Олег Верес, Тамара Кузик, Христина Панасюк і Борис Бережан.

8-го квітня на ширших сходинах членства загально-інформативного характеру доповіді виголосили, голова Проводу Українських Націоналістів, редактор Олег Штуль-Жданович а 18-го грудня 1971р. — директор Микола Бігун, з Клівленду, з рамени братньої організації „Українського Визвольного Фонду".

Тому, що ОДВУ є громадсько-суспільною та політично-українською організацією, члени його Відділу брали активну участь в праці місцевих українських організацій і товариств. Д-р Іван Лисейко є головою місцевого Пластприяту, а мгр Дмитро Пілецький є членом управи Пласту. Члени Відділу брали участь в Комітетах для влаштування Шевченківської академії, в академії для вшанування сторіччя Лесі Українки, Стефаника і Леонтовича, в Координаційному Комітеті за Патріярхат Помісної УКЦеркви, і в створеному Т-ві Дії за Патріярхат Помісної УКЦеркви, у Святковому Комітеті для відзначення 50-річчя відродження УАПЦеркви. Відділ висилав своїх представників на Ювілейні Святкування 50-річчя Українського Вільного Університету, 40-річчя священства о. протопресв. Федора Білецького, 10-річчя Єпископату УКЦеркви в Чикаго, і 25-річчя газети „Українське Слово". Управу Української Видавничої Спілки і Книгарні в Чикаго творять члени 2-го Відділу. Управу Спілки очолює інж. Степан Куропась. Своїми фондами Спілка причинилась до відновлення в червні 1971-го р. появи журналу „Самостійна Україна", що є органом Центральної Управи ОДВУ. Делегат Відділу — Любомир Кузик, був на Конференції Центральної Управи ОДВУ, що відбулася в жовтні 1971 -го р. та при цій нагоді був представником Відділу на ювілейному бенкеті братньої Організації „Українського Золотого Хреста". Свій звіт голова закінчив подякою членам Управи Відділу за відданy, конструктивну співпрацю з особливою подякою друзям, містоголові інж. Юрію Дачишонові, секретареві Т. Марцинюкові і скарбникові П. Патулякові. Опісля ще звітували референт зв'язків ред. М. Панасюк, секретар Марцинюк, скарбник Патуляк і голова Контрольної Комісії інж. Юрій Артюшенко.

Після дискусії над звітами, на внесення Контрольної Комісії уділено абсолюторію уступаючій Управі з висловом подяки за пророблену роботу. На внесення Номінаційної Комісії вибрано нову Управу Відділу, в такому складі: проф. д-р Юрій Мачук — голова, інж. Юрій Дачишин — перший містоголова, друг Любомир Кузик — другий містоголова, друзі Тр. Марцинюк — секретар, П. Патуляк — скарбник, Ю. Буксар — господарський референт, інж. Ст. Куропась — референт преси і інформацій, д-р А. Гаєцький, Ст. Шумський і М. Яшко — члени. Контрольна Комісія: інж. Юрій Артюшенко — голова, пп. В. Якимів і Гр. Василів — члени. Товариський Суд: інж. Р. Ленчицький — голова, А. Іванів і д-р І. Лисейко — члени.

На внесення ред. М. Панасюка, ухвалено резолюцію у формі протесту проти переслідування діячів української культури совєтським урядом в Україні, які боряться проти русифікації українського населення України. Після цього нововибраний голова, д-р Ю. Мачук, подякував за довір'я, вибираючи його головою Відділу та просив членів про дальшу співпрацю в користь Відділу та української спільноті. Відспіванням національного гимну „Не пора" закінчено збори.

Ю. М.

Бостонська громада відзначила Шевченківські Роковини

Бостон. — Заходами Відділу УККА та при співпраці громад і організацій бостонська громада відзначила Шевченківські роковини в неділю 19-го березня 1972 р. о год. 4-тій по полудні в парафіяльній залі парафії Христа Царя в Джемейка Плейн, Месс.

По відспіванні „Заповіту" Шевченка, виконаного церковним мішаним хором парафії Христа Царя під дириґентурою Степана Дацька, свято відкрив голова Відділу УККА інж. Конрад Гусак, а святочну доповідь виголосив студент Гарвардського університету, Андріян Сливоцький.

В мистецькій частині свята виступали: церковний мішаний хор парафії Христа Царя під дириґентурою Степана Дацька, Співочий гурток Ю СУМА під керівництвом виховниці Олі Банадиги, сольо-спів у виконанні юначки Зірки Дашавець, соліст баритон Євген Мороз при фортепіяні Мирослав Вінтонів. Деклямації: учениці Рідної Школи при парафії Христа Царя Марійка Фединишин і Оксана Щудлюк та декляматорка (5 років) Галя Гаврищкевич. Власного укладу вірш віддеклямував Іван Банадига.

Подякою всім присутнім і виконавцям програми - свято закрив референт зовнішніх зв'язків при Відділі УККА, Орест Щудлюк. Співом останньої стрічки Заповіту Шевченка закінчено програму Шевченківських роковин.

І. К.

Дискусійний вечір УІТ у Клівленді

11-го березня ц. р. у Клівленді відбувся черговий дискусійний вечір Українського Історичного Товариства і Комісії для вивчення Української Іміграції УВАН. Вечір відкрив проф. М. Ждан, який представив доповідача проф. д-ра Любомира Винара, редактора „Українського Історика", голову Комісії УВАН для дослідження іміграції і директора Центру дослідів етнічної преси в Кентському Стейтовому університеті. Проф. Л. Винар виголосив доповідь н. т. „Історія українців у ЗСА — найбільш занедбана ділянка дослідів". Доповідач спершу дав короткий огляд про дотеперішні здобутки в ділянці історичних і соціологічних дослідів української спільноти в ЗСА, а потім — окрему періодизацію — історичну схему української громади в Америці, яка, хронологічно охоплює чотири сторіччя (XVIII-XX стол.) Доповідач ствердив, що концентруючись на дослідженнях різних ділянок і періодів української історії, історики майже зовсім занедбали історичні досліди української спільноти в ЗСА — ділянки надзвичайно важливої, якщо йдеться про документацію нашого життя в Америці, а також вклад українців в різні ділянки американського життя (наука, політика, культура і т. д.). Українська громада в ЗСА є доволі рухлива і голосна — проте зовсім не здає собі справу з ваги історичних досліджень і документації цієї праці. Якщо йдеться про досліди американських вчених — то вони деколи проводилися, а за підрахунком д-ра Л. Винара досі темі української громади в ЗСА присвячено, протягом останніх 40 років, 11 докторських і магістерських праць на американських університетах. Він підкреслив зокрема дослідчу діяльність проф. В. Галича, автора відомої монографії про українців в Америці. Якщо йдеться про українські наукові установи в ЗСА — то треба згадати в першу чергу УІТ і „Українського Історика" на сторінках якого, починаючи від 1970-го р. систематично появляються матеріяли присвячені історії українців в ЗСА. УВАН — була першою установою, яка намагалася позитивно розв'язати справу активізації наукового дослідження життя українців в Америці. В 1953 р. в Ню Йорку основано Комісію для вивчення української еміграції під проводом д-ра Я. Чижа і д-ра С. Демидчука. Після їхньої смерти Комісія майже не провадила жадної діяльности аж до 1971-го р., в якому головою Комісії на конференції дійсних членів УВАН, вибрано доповідача, а секретарем п. І. Світа. В міжчасі притягнено до співпраці декількох молодих вчених. Проф. Л. Винар сказав, що по докладній застанові над незадовільним станом дослідів української іміграції, він прийшов до переконання, що лище координації і централізація праці між поодинокими науковими установами може спричинитися до оживлення наукових дослідів. До уваги береться в першу чергу УІТ. УВАН. Український Соціологічний Інститут, НТШ і інші наукові установи, які мають безпосереднє відношення до наукових дослідів української спільноти в ЗСА. Якщо йдеться про американські наукові установи то треба згадати, що заснування Центру дослідів Етнічної Преси на Кентському Стейтовому університеті, створило пригожу атмосферу розгорнути дослідження на американському науковому форумі. Йдеться про активну програму дослідів, а не лише збирання матеріялів. Прелеґент при тому підкреслив ролю українських музеїв і бібліотек, а також іміґраційних архівів в Міннесотському університеті. Окрему увагу присвячено клівлендській громаді, а зокрема праці проф. Л. Бачинського, директора музею-бібліотеки в Клівленді. Професор Л. Винар подав конкретний плян праці для усіх зацікавлених історією українців в ЗСА і ствердив, що мусимо якнайшвидше покінчити з інерцією в цій ділянці дослідів. В Кентському університеті тепер розбудовується програма етнічних студій і в цій програмі буде наголошена наукова праця над українською спільнотою в ЗСА. УІТ і Комісія УВАН підтримують і співпрацюють з КСУ. Тепер треба змобілізувати матеріяльні ресурси для дальшого розгорнення праці. Йдеться про декілька проєктів — опрацювання основної Історії Українців в ЗСА, Біографічного довідника — своєрідного „Гу іс гу амонг Юкреніянс ін ЮСА", довідника українських установ в ЗСА, наукової бібліографії до історії українців в ЗСА, започаткування програми рекордування і опитування українських діячів і громадян (т. зв. „орал гісторі") — оце кілька основних проєктів. Крім того в Кентському Стейтовому університеті тепер розбудовується українознавча колекція. Беручи до уваги, що в КСЮ працює п'ятьох українських професорів — створення цього центру дослідів при співпраці українських наукових установ — повністю себе виправдало.

Вже тепер призначено в деяких місцевостях представників дослідчого центру, які збирають матеріяли. Якщо розходиться про грошові пожертви — то їх можна відтягати від „інком-тексу". Проф. Л. Винар закінчив свою доповідь побажанням, щоб в Клівленді створити окремий комітет, який зайнявся б справою збірки друкованих матеріялів і грошових пожертв для розгорнення праці.

В дискусії взяли активну участь мґр Ст Воляник, мґр Маріян Гавур, п. В. Сторожинський, інж. І. Фур, д-р Миковський, проф. Кльований, доктор Іван Гурко, проф. М. Ждан і інші. У висліді покликано до життя спеціяльний комітет: мґр Стефан Воляник — голова, члени — п. В. Сторожинський, п-і А. Мичковська, професор Яків Кльований, Андрій Міхняк — голова Студентської громади в Клівленді. Вирішено допомогти в праці Кентському Університеті і причинитися до активізації історичних досліджень української спільноти в ЗСА. Цей дискусійний вечір причинився до конструктивної виміни думок між присутніми і прелеґентом і до конкретної праці в найбільш занедбаній ділянці дослідів — історії українців в ЗСА.

Я. Р-ий

Мистецька виставка Катерини Кричевської

У березні ц. р. ми мали нагоду оглядати виставку картин знаної української акварелістки, Катерини Кричевської. Вона — наймолодша з п'ятьох мистців родини Кричевських. Її батько, Василь Васильович Кричевський, маляр, графік і декоратор, мав у минулому році виставку своїх ґвашів у цій самій залі.

Серед невеликого числа українських акварелістів Катерина Кричевська займає одне з перших місць через свою технічну майстерність і свіжість імпресіоністичного кольориту.

Акварeля — „аристократична" техніка. Вона вимагає від мистця великої вправи і навіть деякої непомильности, бо не дозволяє поправляти невдалого. У цій трудній техніці Кричевська реалізує свої мистецькі задуми з помітною легкістю. Дискретно, впроваджуючи українську тематику в свої невеликі картини, вона здобуває собі симпатію серед широкої української публіки. І хоч тих дівчат, що громадять сіно або вибирають з води коноплі, щоб сушити їх на сонці, вже не можна побачити в житті, вони оживають як спомин у мерехтливих краєвидах. Як спомин виринає теж особливий чар української землі, просвітлені сонцем поля у літній день, задумані вечорі з кольорами, що гаснуть на небі. Людські постаті, що оживлюють сільські і міські краєвиди, впроваджені з почуттям міри із технічною компетенцією.

В цілості виставка є немов відповіддю на проблему, чи мистець має відокремлюватися від загалу в модерністичній „вежі зі слонової кости", а чи може повинен у культурній формі і не знижуючи свого мистецького смаку подавати такий товар, який знаходить належне зрозуміння й оцінку серед глядачів і любителів мистецтва.

Виставка відбулася у великій залі Пластової Домівки в Ню Йорку. Виставку організувала Ольга Соневицька, власниця української мистецької ґалерії в Ню Йорку.

Любомир Кузьма

З ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ У МАЯМІ

Проголошення Дня Української Незалежности посадником Маямі. На фото (зліва): Комішенер Ромер, Комішенер Е. Грам, о. Горошко, мейор Давид Кеннеді, голова ЦК Ст. Ковальчук, „маленька" Ан. Дік, комішенерка Росе Гордон, пані Барбара Дік, о. монс. Олеквіс, **пані Юлія Віснецький, секретарка ЦК пані Візняк, пан Візняк, і заступник мейора комішенер А. Ґраґам.**

Українські танцюристи в Маямі на Всенаціональній телевізії

Ще 1970-го р. Українські танцюристи в Маямі Фл. отримали нагороду за свій парадний віз „Фловт" у параді „Джуніор Орендж Бовл". Заохочені успіхом вони знову включилися дня 29-го грудня 1971 р. у Новорічну Параду — Джуніор Орендж Бовл".

Посувався парадний похід — один віз за другим. Маршували в одностроях гімназійні і коледжові оркестри з різних стейтів Америки та одна з Канади. Наближався парадний віз українських танцюристів. Його попереджували дві дівчини в народних строях, вони несли прапор із велетенським написом: „Українські танцюристи з Маямі". Поза ними йшла дівчинка, а далі на возах їхали два кошики квітів з хлопцем і дівчинкою у гуцульських строях, позаду йшли чотири пари танцюристів в народних строях, а ще кілька кроків поза ними їхав кошик із соняшником і дівчатами, а при кінці ходу показався головний віз — „Гуцульська Церква" з чотирма дзвонами. Підніжжя церкви обрамоване було вишивкою, а бані церков і дзвони — удекоровано снігом. Молоді танцюристи йшли по боках воза, а дійшовши до трибуни танцювали народні танки. Похід українського парадного воза супроводила мелодія „щедрика".

Численні фотографи місцевих і дооколичних місцевостей фотографували український парадний віз. Всенаціональна Телевізійна Компанія передала перебіг паради о год. 10-ій ранку по цілій Америці і Канаді.

Вишивані Вечерниці

У неділю 16-го січня ц. р. заходами 17-го Від. Союзу Українок у Маямі, в залі Українсько - Американського Клюбу відбулися „Вишивані Вечерниці". Імпреза розпочалася вечерею, яку почав молитвою о. Річкун парох Української Католицької Церкви. Пані Візняк, голова Відділу привітала членок і гостей та попросила до вечері. Пані Ракуш, імпрезова референтка сказала коротку доповідь про нашу вишивку та її глибоке значення для нас українців, закінчуючи віршем про вишиваний рушник. Опісля під проводом п. Курмана відбувся марш і хороводи у вишиваних строях. Публіка вибрала із поміж усіх за найкращий стрій Івана Мудрейка і п-і Серни. Отець Горошко, парох Української Православної Церкви колядою закінчив просфору, відтак гості забавлялися до пізньої ночі.

Святкування Роковин 22-го Січня

Святкування Роковин 22-го січня, 1918 і 1919 рр. і відзначення Актів Незалежности і Соборности розпочалося підписанням Проклямації в Сити Голі посадником міста Маямі, на повному засіданні комішнерів і гостей в п'ятницю 21-го січня ц. р. о 10-ій годині ранку. Очолював делеґацію голова Центрального Комітету Американських Організацій Відділу УККА в Маямі, Степан Ковальчук, п-і Візняк, секретарка Центрального Комітету, о. монс. Олексів, від Української Католицької Церкви, о. Горошко, парох Української Православної Церкви, п. Візняк, і п-і Юлія Віснецький, Барбара Дік і її доня Андрія Дік.

Посадник Кеннеді відкрив наради молитвою та салютом до прапора Америки, відтак прийняв ширшу нашу делеґацію. Він вказував, що українці перші стали до боротьби з комунізмом за права людини і далі боряться з тим самим ворогом. Закінчивши промову посадник Кеннеді відчитав проклямацію Українського Дня. Голова Центрального Комітету подякував посадникові і комісарам за промову і проклямацію; фотографи газет зробили декілька спільних знімок Управи Міста і Комітету, а також знімку посадника і маленької дівчинки в українському строї, яка передає від Комітету посадникові Кеннеді книжку Л. Добрянського „ЮСА енд совєт міт".

У неділю 23-го січня ц. р. в українських церквах католицькій і православній відслужено Богослужби в наміренні українського народу, а о 4-тій год. по обіді в Українському Американському Клюбі, відбулася урочиста академія. У програму Академії входили: Лірично-вокальний монтаж (добірка з різних поетів — укладу Володимира Скорупського, при участи і виконанні дикторів: п-і Лесеті і п-а Курмана (який теж був підготовчим і виконавчим директором програми), та новозорганізованого хору під Управою всім знаного проф. Івана Атаманця. Мішаний хор проспівав в'язанку пісень, публіка щиро нагороджувала виконавців рясними олесками. Вступне слово виголосив голова Центрального Комітету Степан Ковальчук, в якому вказав на ціль та обов'язки святкувань 22-го січня.

Отець Горошко парох Української Православної Церкви, виголосив промову. Пізніше по-англійськи промовляла Оля Максимович. Українським національним гімном закінчено свято.

Степан Ковальчук

Українці Сіяттл протестують

Неділя 12-го березня 1972 р., в місті Сіяттл, відзначилась не абиякою подією. Кілька днів перед тим повідомлено в місцевих газетах, що до Сіяттлівської Опери приїздить з СССР Московська оркестра „Балалайка".

Ця вістка схвилювала кожного свідомого українця, що проживає в Сіяттл. 12-го березня о 1-ій год. перед початком,коли маси американської публіки ввійшли до театру, навпроти Опери замайоріли транспаренти, що їх несла зорганізована група свідомих українців Сіяттл, протестуючи проти червоної імперіялістичної Москви. На транспарентах були революційні гасла, які закликали всі поневолені нації боротись проти комуно - московсько - російської тиранії, яка руйнує Україну, насильно русифікуючи молоде українське покоління, переслідує релігію. Всіма заходами, поборюючи індивідуалізм особи, переслідує науковий прогрес, заарештовуючи українських інтелектуалів, грабує рештки української культури, підкорюючи все комуно - російському - кремлівському камертонові.

Протест відбувся спокійно, витримано. Роздавались листівки. Кожній людині (а їх було багато,бо це був перший в історії цього міста політичний протест українців), яка цікавилась і запитувала протестуючих, давано вичерпуючі відповіді і пояснення,що дійсно приносить московсько-культурна пропаґанда для всього, поки ще вільного світу. Пояснювалось, що в особах вишколених молодих совєтських акторів, провадиться пропаґандивна комуністична праця в більшості незрозуміла для американського спостерігача і в той же час, яка діє психологічно, приваблюючи американські маси, а по правді замасковує дійсність нужденного життя підсовєтських громадян, які знаходяться в лабетах московсько - кремлівських панів, поневолювачів всіх народів,з яких складається СССР.

О. К. А.

Приклад, гідний наслідування

У березні цього року д-р Пилип Демус із дружиною завітали до бібліотеки Чикаґівського університету, щоб оглянути цю новозбудовану установу та принагідно познайомитись із українськими книжками в її книгосховищах. Виявилось, що на це потрібно багато часу. Проте, навіть поверховне ознайомлення зробило добре враження на відвідувачів. Д-р Демус приїхав із добрим подарунком для україніки в Чикаґськім університеті: він із дружиною привіз для бібліотеки 14 вартісних книжок, попередньо обговоривши ці справи із бібліотекаркою Галиною Паньків. Ці книжки п. Демуси спеціяльно закупили для потреб університетської бібліотеки.

Ганна Черінь

Загальні Збори Окружної Ради Відділів Союзу Українок в Ню Йорку

20-го лютого 1972 р., в приміщенні Пластового Дому відбулися річні збори Окружної Ради Ню Йорку. Присутніх делеґаток, які репрезентували поодинокі Відділи Нюйоркської Округи було 42.

Збори відкрила голова Окружної Ради п-і Л. Кіршак молитвою, а відтак одхвилинною мовчанкою вшановано пам'ять тих, що померли.

По відчитанні порядку нарад, покликано до Президії п-і М. Томоруґ на предсідницю, п-і Р. Полчій і п-і Г. Гошовську на секретарки, почесну голову президії — п-і І. Рожанковську і голову головної Управи СУА п-і Л. Бурачинську.

Після короткого привіту голови Окружної Ради п-і Л. Кіршак, приступлено до звітів Управи.

Звітували: п-і Л. Полчій — заступниця голови; п-і М. Савчак — секретарка; п-і Д. Камінська — скарбничка.

Звіти з праці Відділів оформлено референтками: п-і Н. Хоманчук — організаційна; п-і О. Щур — культурно - освітня; п-і М. Баран — виховна; п-і Геруляк - -Туркевич — мистецтва; п-і О. Процюк — суспільна; п-і К. Папуга — імпрезова; п-і Л. Бервецька — зв'язків; п-і Л. Котлярчук — пресова.

Звіти склали п-і І. Рожанковська, діюча голова Окружної Ради до жовтня 1971-го р. і п. Л. Кіршак як діюча голова від жовтня 1971-го р. до лютого 1972-го року. У своїх звітах підкреслено головно досягнення безнастанної наполегливої праці Відділів у всіх напрямках, а головно в широко поширеній акції купна Дому СУА в Ню Йорку.

Під цим аспектом звітувала п-і К. Пелещок, яка очолювала Комітет Купна Дому СУА,і цей її звіт дав докладний перегляд праці Комітету.

„Вечірка СУА", яку влаштував Комітет, мала великий успіх не тільки моральний, але й фінансовий.

Голова Контрольної комісії п-і О. Рак, після звіту подала пропозицію на уділення абсолюторії уступаючої Управи, що збори схвалили одноголосно. Пані Л. Бурачинська, голова Головної Управи СУА у Філядельфії виявила велику радість з приводу великих успіхів праці Відділів, а головно підкреслила працю, проведену в таких напрямках як культурно - освітніх, виховних, мистецтва. Відносно звіту пресової референтки, після статистичних даних, побажано доложити всіх зусиль, щоб пренумерата „Нашого Життя", жіночого журналу була обов'язком кожної членки, а рівночасно грошовою допомогою Головній Управі СУА в поширенні сторінки журналу „Нашого Життя". По слові голови СУА п-і Л. Бурачинської вив'язалася оживлена дискусія.

Пані Є. Єнсен прочитала уже підготовану листу кандидаток п-і Софією Раковською на слідуючу каденцію Управи Окружної Ради.

Нова Управа Окружної Ради СУА на рік 1972-73: голова п-і Олександра Кіршак; місто - голови п-і Марія Савчак і Розалія Полчій; секретарка (листування) Оксана Щур; секретарка (протоколи) Ірена Мокрівська; скарбничка Дарія Камінська; фінансова реф. Марта - Яцушко. Референтки: організаційна — Наталія Хоманчук; організаційна на мол. — Марія Цимбаліста; культурно - освітня — Євгенія Єнсен; виховна — Марта Данилюк; мистецька — Ярослава Геруляк; суспільної опіки — Олена Процюк; зв'язків — Леся Бервецька і Іванка Бенцаль; імпрезова — Катруся Папуга; господарчі реф. — Катерина Гаврилюк і Анна Сафіян; просові — Лідія Котлярчук і Софія Котик.

Контрольна комісія: Іванна Рожанковська, Анна Кізима, Марія Стефанишин, Марія Головей, Розалія Федьків.

Комітет Купна Дому СУА: Михайлина Борен, Анна Демчук, Розалія Полчій.

Загальні Збори Окружної Ради ухвалили: вислати привітальну телеграму до Його Блаженства Кир Йосифа з нагоди 80-річчя народин; поглибити координацію праці у Відділах; в разі потреби служити вказівками Відділам в кожній для нього потрібній референтурі; посилити кампанію приєднання передплатниць „Нашого Життя" і жертводавців на пресовий фонд; підтримувати морально і матеріяльно працю музею СУА; далі продовжувати в окрузі акцію купна дому Окружної Ради СУА в Ню Йорку. Резолюційна комісія: Оксана Щур, Мирослава Савчак і Марія Головей.

Перевибрана голова Олександра Кіршак, дякуючи всім за довір'я і співпрацю закрила збори молитвою.

Лідія Котлярчук
пресова реф. Окружної Ради

За майбутнє української мови й культури в Канаді

Едмонтон (ОУПС). — Тут відбулася в днях 23-25 лютого вчительська конференція з доповідями та дискусіями на педагогічні теми. Багато уваги присвячено було справі навчання мов у школах різного типу й рівня. З запрошених українських промовців у конференції взяв участь проф. Яр. Рудницький із Вінніпеґу. Він виголосив три доповіді в днях 24 й 25 лютого, а саме (англійською мовою) „Мовне взаємнення — комунікація — української мови в публічних школах" і „Майбутнє української мови й культури в Канаді". У своїх доповідях проф. Рудницький підкреслив „нову еру", що настала в Канаді в зв'язку з рекомендаціями Королівської Комісії Б-Б і урядовою проклямацією прем'єр - міністра П. Е. Трюдо з 8-го жовтня 1971 р., на основі яких Канаду визнано за „багатокультурну й багатомовну країну в контексті двох офіційних і багатьох „неофіційних мов". Автор виступив проти концепції „обезмовлених культур", мовляв Канада є „двомовна й багатокультурна", як теж і проти безкритичного зрівнювання всіх мов у цій країні, називаючи їх без розбору „канадійськими". В протилежність до поглядів д-р Б. Гоголя, мовляв тільки „англо - французький факт" у Канаді є леґально-конституційною проблемою, проф. Рудницький ствердив, що визнання „обласних мов" в тому української повинно бути теж леґально-конституційною проблемою, чи то на федеральному рівні, чи провінційному. Нав'язуючи до свого меншинного рапорту Б-Б з 1967 р., він висловив думку, що західні провінції, а зокрема Алберта, могли б стати „північно-американською Швайцарією" з англійською мовою як офіційною, двомовними (офіційними) англо - французькими дистриктами й врешті двомовними обласними офіційними) англо-французькими дистриктами й врешті двомовними обласними (напр., англо - українськими) дистриктами, основаними на леґально - конституційному визнанні української (й німецької) мови в степових провінціях як „обласних мов". Велику надію висловив проф. Рудницький на рішення рекомендації Конгресу Культурної Спадщини Алберти, що має відбутися з урядовою допомогою в червні ц. р. В інтерв'ю з пресою, радіо й телевізійними станціями проф. Рудницький висловив сумніви про те, що нова „багатокультурна" політика зв'язана з виборами до федерального уряду в 1972 р. Рекомендації Королівської Комісії з 1970 р. й „багатокультурна" акція уряду в Оттаві з 1971 р. були тільки логічним наслідком праці Королівської Комісії ще з 1963 р. й виникли — на його думку — незалежно від виборів у 1972, чи 1976 роках! Присутність проф. Рудницького й його виступи в Едмонтоні викликали живу дискусію членів конференції й широкого загалу.

Мистці Філядельфії жертвують на Український Католицький Університет

В неділю 12-го грудня 1971 р. відбулася у Філядельфії виграша 25 творів малярства,скульптури і графіки українських мистців, з якої ввесь дохід передано на Український Католицький Університет в Римі. Технічним переведенням імпрези та розпродажем квитків займався місцевий Збірковий Комітет Фонду Верховного Архиєпископа. Внизу подаємо поазбучний список мистців - жертводавців, прізвище особи, що виграла, й місцевість.

Андрусів Петро, олія — д-р Решетило Ліма, Огайо; Вульба-Витвицька Т., графіка — Ю. Цеґельський, Бетлегем, Па.; Бобинський И. — дар Мист. Студії, олія — Г. Кріслатий, Клівленд, Огайо; Чайковський Антін, олія — Б. Ковалик, Ню Йорк, Н. Й.; Дохват Христина, ікона — п. Кутко, Філядельфія, Па.; Дорошенко Василь, олія — д-р М. Клячко, Ню Йорк, Н. Й.; Ґура Юрій, акварeля — д-р Дицьо, Левістон, Мейн; Капчушенко Петро, скульптура — М. Бойчук, Філядельфія, Па.; Кивелюк Василь, олія — Б. Ясінський, Сілвер Спрінґ, Мериленд; Климовська Ніна, композиція — д-р Ю. Рибак, Філядельфія, Па.; Климовська Ніна, композиція — д-р Н. Когут, Волтон, Па.; Кондра Богдан, олія — Абрамюк, Ню Йорк, Н. Й.; Кулишняк Любомир, туш — Б. Надрага, Шеверлі, Мериленд; Лада Софія, олія — М. Хомин, Філядельфія, Па ; Лучаковська - Армстронґ, акварeля — В. Манько, Філядельфія, Па.; Мегик Петро, олія — А. Солонинка, Філядельфія, Па; Німець Максим, акварeля — Ю. Федорук, Філядельфія, П.; Рожок Степан, олія — д-р Сидоряк, Віенна, Огайо; Семянців Валентин, медаль — д-р Б. Кузьма, Вікфорд, Ровд Айленд; Стефанів Наталія, квіти — В. Реннер, Озон Парк, Н. Й.; Василишин Роман, графіка — д-р В. Кліш, Філядельфія, Па.;В. В., кольор. графіка — В. Бабій, Філядельфія, Па.; Василишин Петро, краєвид — Д. Галушка, Лейквуд, Ню Дж.; Ванчицька Оксана,олія — І. Бабяк, Філядельфія, Па; Зелінська Христина,олія — Е. Гурцька, Ірвінґтон, Ню Дж.

Всім мистцям - жертводавцям складаємо щиру подяку, а всім паням і панам, що виграли мистецькі твори, бажаємо вдоволення.

Збірковий Комітет Фонду Верховного Архиєпископа у Філядельфії

Золотий Ювілей подружжя заслужених союзівців в Омазі

Омага, Небраска — 5-го березня 1972 р. сповнилось 50 років від часу вінчання Анастазії і Данила Огородників.Цього ж дня їхні односельчани п-во Столярські із села Станькова приготовили їм ювілейне прийняття. По Службі Божій члени української громади зайшли до церковної залі, щоб відсвяткувати ювілей 50-річчя подружжя Анастазії і Данила Огородників — заслужених союзовців. Із тієї нагоди склали їм ґратуляції та побажання: п-во Столярські, Сестрицтво, члени Відділів УНСоюзу — 354 і 356 та знайомі й приятелі.

Данило Огородник народився 28-го грудня 1896 р. у с. Станкова, Стрийського повіту. Під час світової війни забрали його до війська. Перебувши чотири роки на різних фронтах, ранений в ногу, повернувся до Галичини і в 1918 р. включився в ряди Української Галицької Армії. При наступі польської Армії Галера відступив разом з українським військом на Схід і там, переховуючись від поляків, познайомився з Анастазією Костів. 5-го березня 1922-го р.—вони одружились і провадили господарство в Станкові, де Данила Огородника вибрано війтом . У 1939 р. вибухла друга світова війна і п-во Огородники, як і багато інших в той час, пережили страхіття німецької та большевицької окупацій, навіть бувши в списку на вивіз. Вони залишили своє господарство і виїхали до Західньої Европи, а в 1950 р до ЗСА. Початки були не легкі. Та вони зразу включилися в церковну і громадську працю і стали членами УНСоюзу, 354-го Відділу. Данило Огородник займав різні пости в Відділі, а від шести років працює на пості заступника предсідника. Дружина його Анастазія є головою Сестрицтва. Подружжя Данила і Анастазії Огородників вклало багато праці в українське громадське життя і багато грошових пожертв на суспільні цілі.

Павло Ващишин,
секретар

Наради Головної Управи ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк, Н. Й. (І. П.) Тут відбулися важливі, передконвенційні, наради Головної Управи ОУА „Самопоміч" у власному домі, 26-го березня ц. р., на яких вислухано звіти членів Управи з їхньої праці, порушено справи 25-ліття ОУА „Самопомочі", Ювілейні видання, З'їзд Делегатів, суспільну опіку, загальний вислід минулорічної збірки та її розподіл, справи журналу „Наш Світ", біжучі справи і листи.

Наради відкрив голова о. Степан Спринський о год. 3.15 по полудні і вітаючи присутніх, у коротких словах згадав про бл. п. д-ра Романа Криштальського редактора „Нашого Світу", якого пам'ять присутні вшанували повстанням з міст і однохвилинною мовчанкою. Подав порядок нарад, а протокол з попередніх нарад відчитав секретар д-р В. Палідвор.

Звіти з пророблені праці склали: голова п. С. Спринський, заступники голови мґр Є. Лозинський, проф. Б. Стефанович, мґр Б. Ластовецький, секретар д-р В. Палідвор, касир інж. І. Гурик, господарський референт інж. Р. Раковський, референти Суспільної Опіки: п. Є. Манацький і п-і Є. Козіцька та Ф. Колодій. Над звітами вив'язалася жива і речева дискусія, в якій забирали слово: мґр І. Базарко, проф. М. Цяпка, п. Л. Пришляк, інж. М. Пінковський, проф. М. Лисогір, п. Я. Петрик, д-р П. Кобзар і ін. Звіти і дискусія виявили пророблену поважну працю у напрямі організаційнім, де при особистих поїздках вдалося посднати та заактивізувати всі Відділи, посилити суспільну працю, при раціональній і надзвичайно ощадній господарці призбирано фонди на адміністраційні потреби на майбутнє. Зокрема обговорено важливу справу тестаментів. Як виявляється, що багато наших людей, через незнання чи недовірливість, не виготовляють собі заздалегідь тестаментів і по закінченні їхнього життя, їхні заощаджені гроші йдуть у чужі руки і так велетенські суми гірко запрацьовані нашими людьми тратить українська спільнота. Про це вже були інформації у нашому органі „Наш Світ" і винесено постанову, давати в цій справі інформації та повести й дальше всі можливі заходи, щоб усвідомити наш загал про цю важливу справу, не лише у пресі, але й при особистих контактах через Відділи і членів, а головно через допомогу душпастирів наших церков. Відповіді та вияснення давали звітодавці.

Найбільше уваги зайняла справа 25-річчя нашої установи. Рішено: З'їзд Делеґатів і Ювілейні Святкування відбути у суботу 3-го червня ц. р., якнайбільш урочисто. Рішено запросити представників наших Церков, Центральні Організації і місцеві та загал нашого громадянства. З надією, що наша спільнота доцінить ту поважну 25-літню працю ОУА „Самопоміч", для добра української людини і для добра української спільноти і своєю участю причиниться не лише до звеличання Ювілею, але надасть підйому і снаги до дальшої трудної, але надзвичайно важливої дії на майбутнє. Рішено відбути бенкет з мистецькою програмою. Видати Ювілейну книгу, в якій була б насвітлена хоча приблизно, двадцятьп'ятьлітня праця Централі, поодиноких Відділів і кредитових кооператив, яка вже є в друку. Рішено видати з цієї нагоди ювілейні жетони, для розпродажу по Відділах, а дохід призначено на допоміжні цілі.

Для підготови з'їзду і ювілею, на попередньому засіданні, покликано і вони працюють, дві Комісії: Номінаційну під головством інж. Р. Раковського і Ювілейну під головством д-ра В. Палідвора.

Важливою справою нарад була Суспільна Опіка: Як показує дійсність, прохання і розпачливі листи про допомогу з різних країн, як Польща, Югославія, Німеччина, Бельгія, Бразилія, Арґентина і тут з американського терену, то ділянка суспільної опіки мусить бути значно побільшена, а зокрема збірки і допомога. Рішено з цьогорічної збірки розділити на допомогу: Українська Медична Харитативна Служба у Мюнхені для залишенців у Европі 3,000.- дол., для потребуючих у Польщі 500.- дол., для бідних дітей у виховних таборах у Бельгії 200 дол., для бідних студентів з Югославії 200 дол., для інституту св. Ольги у Бразилії 500 дол., на допомогу бідним студентам на руки о. Балцара, Бразилія 200 дол., для бідних дітей у Арґентині 100 дол., для бідних учнів „Рідної Школи" у Мюнхені 300 дол., разом розділено 5,000 дол.

Рішено виготовити зіставлення по місцевостям зі списками та збирачами, зібраними ними сумами і докладним розподілом збірки та помістити все це в пресі, щоб тим запевнити наших жертводавців, що кожний ними дарований гріш є чесно і совісно розподілений між потребуючими.

Справи „Нашого Світу" зреферував голова Видавничої Комісії мґр Є. Лозинський, обговорено заанґажування нового редактора, фінансовий стан та кольпортаж й винесено відповідні постанови.

Розглянено листи Відділу у Ню Гейвені та ЗУАДК-у і прийнято їх до відома.

У нарадах взяли участь члени Головної Управи, Головної Контрольної Комісії і Головного Товариського Суду: пп. С. Спринський, мґр Є. Лозинський, мґр Б. Ластовецький, проф. Б. Стефанович, д-р В. Палідвор, інж. Р. Раковський, інж. І. Гурик, п. Л. Пришляк, інж. М. Пінковський, проф. М. Лисогір, п-і Є. Козіцька, п. Є. Манацький, п. Ф. Колодій, мґр Р. Гуглевич, мґр І. Базарко, проф. М. Цяпка, д-р П. Кобзар, п. Я. Петрик, д-р В. Нестерчук.

Голова подякувавши учасникам побажав Веселих Свят Воскресіння Христового та закрив наради о год. 6:00 вечора.

І. П.

Увага! Філядельфія і околиця! Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 23-го квітня 1972 року

від год. 2-ої по полудні

в залі ЗУАДК

при 5020 Н. Олд Йорк Рд., Філядельфія, Па.

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі, касири і конвенційні делеґати слідуючих Відділів УНС: 10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Огляд праці Округи та її Відділів у 1971 році;
2. Доповідь д-ра Ярослава Падоха;
3. Обговорення організаційної кампанії на весну і літо біжучого року;
4. Затвердження загального пляну праці на 1972 р.

У зборах візьмуть участь:

д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар
д-р БОГДАН ГНАТЮК, головний контролер;
д-р ІВАН СКАЛЬЧУК, головний контролер.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Володимир Ґалан, почесний голова — Степан Гавриш, голова — Осип Бакай, почесний голова
Іван Данилівський, касир — Петро Тарнавський, секретар

ПРОВІДНА НЕДІЛЯ

В неділю, 16-го квітня 1972 року

на цвинтарі Церкви-Пам'ятника

в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

буде відправлена

СПІЛЬНА ПАНАХИДА

ЗА ДУШІ НАШИХ ПОПЕРЕДНИКІВ і ПОХОВАНИХ НА ЦЬОМУ ЦВИНТАРІ

ПОРЯДОК ВІДПРАВ:

Год. 10-та ранку — Архиєрейська Свята Літурґія;
Год. 12-та дня — Процесія до центрального хреста на цвинтарі, перед яким буде відправлена СПІЛЬНА ПАНАХИДА;
Год. 12:30 по пол. — Початок відправ Панахид над окремими могилками.

КОНСИСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИ В ОН КПИТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вигідно забуває подати свої власні завваги.

Дозвольте мені на кількака коротких заввах у специфічних справах. Нікого із Чорних Пантер не засуджено, мимо часом важких обвинувачень проти декого з них. А в одному випадку засуджено одного з Генерального Прокуратора за намагання приховати поліційну акцію проти Чорних Пантер. Судове оправдання деяких Чорних Пантер та відкликання оскаржень проти інших є наявним доказом, що судові розправи велись за кримінальні проступки — не за політичні переконання.

Ми віримо, що ми робимо поступ у розв'язуванні тих сеґреґацій і дискримінацій і ми ніколи не заперечували існування проблеми. В протилежності до деяких інших країн, ми розв'язуємо наші проблеми публічно в консультації з народом.

Я не потребую пригадувати членам цієї Комісії, більшість з яких становлять чоловіки, про теперішнє жіноче зусилля виелімінувати статтеву дискримінацію. Це не є особливою американською проблемою - хоча про неї тут більш галасливо дебатується. Мимоходом кажучи, я сподіюся, що одного дня побачу бодай одну жінку, включену у сімсторінковий список совєтських дипломатів, акредитованих при ОН.

Рух за мир діє в Америці голосно і з успіхом від багатьох років. Ми цього не заперечуємо. Ми пишаємося тим, що наша країна має досить сильне й еластичне суспільство, яке може видержати вільну конфронтацію, що тут трапилася.

Совєтський делеґат відкликається на обслідування Ґаллупа — іншу буржуазну інституцію. Припустімо, що він зацитував вірно і не оминув обов'язково якоїсь важливої заяви, але він повинен відмітити, що ці люди були цілком свобідні, щоб висловити їхнє побажання виїхати з ЗСА без будь-якого побоювання репресій чи кари. В Сов. Союзі ті, що бажають виїхати, не завжди можуть це зробити, навіть тоді, як мали б на це засоби. Факт, що нарід в загальному не залишає цієї країни і понад 400.000 приїжджає сюди річно, щоб тут жити.

Ми признаємо наші проблеми та радо приймаємо їх обговорювання, хоча ми не завжди їх так інтерпретуємо, як совєтський делеґат. Він вичислив проблеми так, як він про них читає — як ми всі про них читаємо. Ми привітали б конструктивну дискусію чи пропозиції, як до них підходити чи їх розв'язувати. І, можливо, ми повинні поширити дискусію, включаючи в неї положення совєтських жидів, справу релігійної свободи в Литві, судові процеси в Україні чи запроторювання до ментальних інституцій без належного законного процесу.

Існує також питання світославного здобувця Нагороди Нобеля, який відчуває, що він не сміє виїхати із своєї країни, щоб цю нагороду прийняти — або відмовлення візи членові Шведської Академії на приїзд до Москви, щоб вручити нагороду там. Мій совєтський колеґа згадав Мартина Лютера Кінґа. Моя країна пишається Нагородою Нобеля за мир — за його працю в ділянці людських прав — для Мартина Лютера Кінґа, людини, яка змагала до мирних змін у нашому суспільстві.

Ми готові до конструктивної дискусії і залишаємо членам цієї Комісії, щоб вони самі вирішили за себе, якій країні вони воліли б повірити свої людські права, якщоб вони мали до вибору.

Я справді не потребую ще раз повторювати, що ми не маємо що скривати — заява совєтського делеґата є вимовним доказом на це. Нехай мені буде вільно висловити йому мою вдячність за його — нехай і мимовільне признання сили і вітальности американської демократії і культури" — закінчив свою відповідь Вілліям Е. Шофіл.

2 000 ДОЛЯРІВ НА ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР УНР

Едмонтон. — Едмонтонський Комітет сприяння УНРаді переслав Представництву Виконного Органу УНРади на Канаду 1 000 дол. у червні минулого року на потреби УНРади, а тепер, 10 березня ц. р., ще 1 000 — на Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі.

Заходи українських матерей

Виступ американського представника Вілліяма Е. Шофіла в Комісії Людських Прав Об'єднаних Націй та ще деякі завваги інших делеґатів закінчили кількатижневі наради цієї Комісії, під час яких молоді українські матері з рамени Координаційного Комітету Українських Жіночих Організацій метрополії Ню Йорку кожного дня намагалися здобути прихильність та заступництво репрезентантів поодиноких країн для оборони людських прав переслідуваних комуністичним режимом українських інтелектуалістів в Україні. Вони відбули багато розмов і зустрічей, передали приготований ними окремий меморіял та багато інших матеріялів, щоб познайомити учасників нарад та репрезентації поодиноких країн з жорстоким порушуванням людських прав в Україні. Звіт-репортаж про цю їхню активність буде своєчасно надрукований у „Свободі".

УКРАЇНЦІ!

Допоможіть нам в акціях в обороні українських політичних в'язнів.

Нам потрібно 5,000 долярів до 19-го квітня 1972 р. щоб закупити оголошення в Американських газетах, де будемо інформувати про ситуацію в Україні.

Просимо виробляти чеки на:

CRISIS PRESS FUND

і висилати на адресу:

Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners
P.O. Box 1294 Woodhaven, N.Y. 11421

У глибокому смутку повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що 8-го квітня 1972 року несподівано від удару серця, на 74-му році життя помер мій Найдорожчий МУЖ

ІВАН БАКАЛО

ПАНАХИДА відбудеться у середу, 12-го квітня 1972 р. о 7-ій год. вечора в похоронному домі Петра Яреми.

ПОХОРОН відбудеться у четвер, 13-го квітня 1972 року о 10-ій год. ранку в Українській Православній Катедрі св. Володимира, 160 Захід 82-га вул. у Ню Йорку — Заупокійна Служба Божа. Після Служби Божої жалібний виїзд на Український Православний Цвинтар у Савт Бавнд Брук, Н. Дж., де о год. 1-ій відбудеться похорон.

Тяжким горем прибита

дружина ВАРВАРА
з сином ЮРІЄМ
невісткою КАТЕРИНОЮ
та внуками: ВІКТОРІЄЮ, НАТАЛЕЮ та АНДРІЙКОМ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Невіджалуваного і Незабутнього

ЧОЛОВІКА, ТАТУНЯ, ТЕСТЯ і ДІДУСЯ

бл. п. проф. ПЕТРА Л. МАКАРЕНКА

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

в суботу, 15-го квітня 1972 року

в УПЦ СВ. ПОКРОВИ в КАРАКАСІ, Венесуеля, Півд. Америка, о год. 10-ій ранку;
в УКЦ СВ. ПОКРОВИ у ВИЛИМАНТИКУ, Конн., о год. 8:30 ранку;
в УПЦ СВ. АНДРІЯ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж., о год. 4-ій по пол.

Дружина — МАРІЯ
Доньки: д-р мед. ЛЮДМИЛА ПОЧИНОК
мґр. ГАЛИНА ЛОБАЙ з чоловіком проф. ІВАНОМ ЛОБАЄМ
Внуки і Родина

ПОДЯКА

В лютім 1972 року ненадійно відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п. МАРІЯ АННА з ТУСТАНОВСЬКИХ МАРКІВ

Отсим ми складаємо сердечну подяку: Високопреподобному о. Лаврентому Лавриновові, ЧСВВ з парохії св. Юра в Ню Йорку, за відправи усіх похоронних обрядів та за вислови сердечних прощальних слів. Як рівнож Високопреподобному о. Макареві Михайлову, пароховї в Менвіл, за ласкаву участь в похоронних обрядах. Дякуємо ВП. п. Ростиславі Богачевській, Александрові Куличеві, П. Глютові, Миколі Перхачеві й Стефанові Глютові за вислови сердечних прощальних слів під час похоронних поминок.

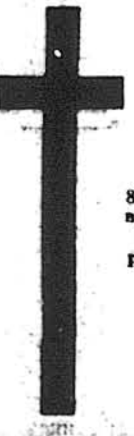
Щиро дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим, що численно взяли участь в Парастасі й Панахиді по бл. п. Марії, за вінки й квіти, за численні пожертви на Служби Божі, та на добродійні цілі, й Усім Тим, що листовно висловили нам своє співчуття.

Дякуємо Усім, що прощали та супроводили бл. п. Марію в останню дорогу аж на далекий цвинтар.

Дякуємо рівнож похоронному заведенню п. Петра Яреми за взірцеве переведення похорону, а Вельмишановному Сестрицтву св. Андрія в Бавнд Бруку за влаштування поминальної трапези.

Нехай Господь Бог винагородить Вас усіх щирими ласками.

Муж — ВОЛОДИМИР
Дочка — ЛІДІЯ
Зять — ОРЕСТ ГЛЮТ
Внуки: АРІЯДНА й МАРКО

Ділимося сумною вісткою, що дня 9-го квітня 1972 року відійшов у Вічність

о. ЮРІЙ КАРПІНСЬКИЙ

парох Української Католицької Церкви в Вотерфорд, Онт., Канада.

ПАНАХИДИ — 10-го квітня, о год. 8:30 веч. і 11-го квітня, о год. 8-ій веч. та перенесення Тіла до Катедри св. Йосафата при Френклін вулиці в Торонті.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ — 12-го квітня 1972 р. в Катедрі св. Йосафата в Торонті, а відтак на цвинтар Парк Лови.

В глибокому смутку:

д-р СОФІЯ КАРПІНСЬКА — братова
братанки: кап. ЯРОСЛАВ з дружиною ДАРІЄЮ і сином МАРКІЯНОМ
ЮРІЙ

Управа Українського Народнього Архіву-Музею в Дітройті

ділиться сумною вісткою, що дня 29-го березня 1972 р. помер в Дітройті на 84-му році життя, заслужений громадянин, член численних українських організацій

св. п. ДАНИЛО РУБАХА

Член Надзірної Ради нашої інституції.

В Його особі Музей-Архів стратив великого приятеля і визначного спонзора нашої установи.

ПОХОРОННИЙ ОБРЯД відбувся в дні 3 квітня 1972 р. з Krot-Rudyj Funeral Home, 2687 Caniff St., звідки тіло Покійного було перевезене до церкви Непорочного Зачаття, а звідтам при великій участі громадянства на цвинтар Монт Олівет.

Прощальне слово виголосив від Управи Музею д-р О. Марітчак, а від 20-го Відділу Українського Народного Союзу п. Роман Куропась.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З концертової залі

Ювілейний концерт хору „Кобзар"

Ювілейний концерт хору „Кобзар" у 20-річчя його існування, присвячений Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові Сліпому, який нещодавно відбувся у Філядельфії, в залі коледжу „Ля Сал", можна охарактеризувати коротко одним словом: унікальний, як своєю рідкісною програмою, так і найвищим рівнем її виконання.

Хор „Кобзар" віддавна відомий своєрідними програмами концертів: у них, замість майже необхідних народних пісень у програмах інших хорів, завжди або твори світової хорової літератури, або якісь нові твори сучасних українських композиторів, у першу чергу твори мистецького керівника і диригента хору, д-ра Антона Рудницького, усі вони писані доволі складною сучасною музичною мовою. Внаслідок того хор „Кобзар" здобув не тільки подивугідну легкість у вивчанні й виконуванні, цього роду складних творів, але й подивугідну гнучкість і свободу інтерпретації та не менш подивугідне розуміння всіх інтенцій й вимог свого диригента. Це, очевидно, вислід, майже, 20-річної, безперервної співпраці.

У хоровій частині програми концерту були: Бортнянський - Рудницький „Воспойте Господеві"; Рудницького „На світанку" (соло Ориса Гевка і Омелян Татунчак); Стецюк „Колискова пісня" (сопрано соло Євгенія Василенко, скрипка Ірина Когут); Рудницький „Сім струн" — фантазія для мішаного хору, сопрано соло (Євгенія Василенко), рецитації (Ірина Райнер) і оркестри (фортепіяно) до слів Лесі Українки — перше виконання; Бетговен: фантазія, ор. 80, для фортепіяна соло, хору і оркестри — соліст Роман Рудницький, при другому фортепіяні Роксоляна Гарасимович.

З усіх цих творів особливе зацікавлення викликало перше виконання майже півгодинного нового твору Антона Рудницького, „Сім струн". У „Сім струн" композитор тонко передав усі настрої й почування нашої геніяльної поетеси Лесі Українки, висловлені в семи поемах різнорідного характеру. Своєю музикою, яка постійно пливе, розвивається й наростає, Антін Рудницький створив новий могутній, зворушливий твір. У ньому чергуються мішані хори, чоловічі — як тло для рецитації — та жіночі, серед них чудово-лірична „Колискова" (прегарно відспівана Євгенією Василенко) — все це переплітане то буйно-драматичною, то розмріяно-ніжною партією оркестри (яку знаменито заступала при другому фортепіяні Роксоляна Гарасимович).

Не менше цікавою точкою програми була „Фантазія" Бетговена, виконана в українських концертах у перше. Сольову фортепіянову партію цього твору виконав Роман Рудницький, вже віддавна відомий як передовий український пяніст - віртуоз міжнародної слави. Слухаючи його виконання „Фантазії" Бетговена, та, в першій частині концерту, його виконання „Двох легенд" Ліста, цього ж композитора „Мазепу" та відіграних, як наддаток, 14-ої Рапсодії Ліста та „Пісні" Ревуцького, слухаючи його досконалої гри повної бравури і темпераменту, його незрівнянну техніку і глибину відчування, слухачі сиділи мов заворожені.

Хор „Кобзар" може гордитися також своєю постійною піяністкою і своєю постійною солісткою. Перша з них, Роксоляна Гарасимович, досконало достосовується до всіх виконань хору і наспраді є при фортепіяні, його душею. Друга, сопрано Євгенія Василенко, своєю високою музикальністю і своїм ніжним голосом з чарівними „верхами" завжди виконує всі свої соля так непомно, прецизійно й інтелігентно, що слухається її з найбільшою приємністю.

У згаданому ювілейному концерті хору „Кобзар", який відбувся при виповненій залі, професор „Ля Сал" Коледжу, Леонід Рудницький, виголосив коротке слово про Верховного Архиєпископа, після якого хор відспівав у його честь „Многая літа" з нагоди його 80-річчя.

У другій частині концерту, д-р Володимир Галан сказав промову про хор „Кобзар", майже усіх членів якого по війні він як директор ЗУАДК спровадив до Америки, та підкреслив великі заслуги хору в ділянці української культури.

Концерт звеличали своєю присутністю філядельфійський Архиєпископ - Митрополит Амбросій та Єпископ-помічник Лостин, які разом з цілою публікою щиро оплескували всі точки програми і всіх виконавців цієї добірної, високомистецької програми.

М. Чорній

Відбулися Загальні Збори...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

сії слово забирали: пані Б. Мельник, П. Дубас, пані Т. Мороз, О. Дячишин, пані Д. Манило, п-а В. Баніт, М. Перейма, п. Манило та пані М. Юзик, яка заступала Відділ УНС з Оттави. Дискутанти і звітуючі за свої Відділи секретарі висловлювали багато думок і побажань та пропозицій, спрямованих на краще розгорнення праці. По уділенню абсолютної уступаючій управі одноголосно обрано нову у такому складі: Дмитро Попадинець — голова, Осип Дячишин — заст. голови, Текля Мороз — секретар, Роман Стефанюк — касир, Павло Дубас — організаційний референт і Вронислава Мельник — референт преси. Контрольна Комісія: М. Біжик, В. Медвідь, інж. В. Захаркевич. Сенатор Павло Юзик зупинився на багатьох аспектах життя і праці нашої спільноти, вказав на цілі й завдання УНС, закликав до посиленої праці з перекононням, що Округа в цьому році виконає свое завдання. Головний радний і обласний організатор В. Діюк провів аналізу виконаного пляну праці та запропонував ряд заходів для її дальшого розгорнення. По довшій вимінi думок переобраний довголітній голова Округи Д. Попадинець дякував усім за участь у Зборах, закликав до посиленої праці для дальшого росту УНС.

ПАНІ ІВАННА ПРИЙМА ПЕРЕНІЙШЛА ОПЕРАЦІЮ

Ню Йорк. — Пані Іванна Прийма, вдова по лікареві, який помер у Львові ще перед останньою світовою війною, і мати відомої балетниці та власниці школи танків Роми Прийми-Богачевської, перейшла кілька днів тому у шпиталі Сант Мері в Пассейку тяжку операцію ниркового каміння. Оперував д-р Ярослав Бих. Хвора знаходиться ще в шпиталі з гарною поправою реконвалесценції. Пані Іванна Прийма виступала замолоду з великим успіхом як солістка співачка - пісонькарка, а в останніх роках є головою музичного відділу в одній високій школі у Палм Біч на Флориді.

Загальні Збори Відділу ОУА „Самопоміч" у Філядельфії

В неділю 12-го березня 1972 р. в домі „Тризуба", відбулись звичайні Загальні збори Відділу „Самопоміч" у Філядельфії.

Збори відкрив голова Відділу Степан Мазурок, попросивши однохвилинною мовчанкою вшанувати померлих членів товариства та, зачинаючи збори молитвою. Привітавши присутніх на залі, голову Централі ОУА „Самопоміч" Степана Сприньського, та голову Відділу Українського Конгресового Комітету у Філядельфії Івана Скальчука, попросив їх до почесної Президії.

Зборами проводила вибрана одноголосно Президія: д-р Микола Ценко, предсідник, редактор Володимир Біляїв, заступник, п-і Іванна Климовська, секретар

Голова Централі ОУА „Самопоміч" Степан Сприньський у слові згадав за корисну роботу „Самопомочі" перепроваджену в минулих 25 роках її існування та про ролю Т-ва у нашому зорганізованому громадському житті, та закликав до посиленої праці у новому чвертьсторіччі для добра еміграції і українського народу.

Привітання від Відділу УККА в Філядельфії склав д-р Іван Скальчук, висловивши вдоволення за співпрацю Т-ва із Відділом УККА та побажав майбутній Управі успіхів в праці.

У звіті, голова Т-ва Степан Мазурок звернув увагу на від'ємне явище.—В дальному, стає щораз менше людей охочих до праці, так що всі члени Управи, виконували рівночасно працю і в інших громадських організаціях; це роздрібнює сили і не дозволяє розвинути праці. Голова склав щиру подяку всім тим паням і панам які не жаліли часу і трудів на перепроваджування збірки на залишенців, хворих і потребуючих.

Зі звітів секретаря Теодозія Грицева і скарбника Івана Шарана, приявні почули про працю Т-ва на культурно-освітнім та громадському полях.

Після звіту Контрольної комісії, який склав редактор Володимир Біляїв, загальні збори уділили абсолюторію уступаючій Управі, з признанням за працю.

До нової Управи Відділу вибрано на голову Петра Генґала та членів Управи, які уконститвуються на першому пленарному засіданні: Михайла Ковальчина, Теодозія Грицева, Івана Шарана, Осипа Петровича, Михайла Дякуна, Володимира Рудавського, Івана Круха, Стефана Ковалишина, Василя Колінка і Петра Ткача. Контрольна комісія: Степан Мазурок, д-р Олександер Біляїв, інж. Михайло Караман. Товариський Суд: д-р Богдан Гнатюк, д-р Володимир Бачинський, д-р Михайло Диміцький.

Загальні збори одноголосно уповноважнили нову Управу призначити делегатів на „Загальний З'їзд Делегатів ОУА „Самопоміч".

В дискусії над звітами і діяльністю товариства взяли участь: д-р Б. Гнатюк, М. Тимків, С. Лупаций, Т. Гриців, М. Ящук, інж. В. Забородський, Р. Беднарський, інж. М. Караман, ред. Біляїв, п-і Климовська, М. Вайда, І. Струк, М. Ковальчин, М. Дякун, п-і Новаківська.

О годині 6:30 предсідник зборів, д-р Микола Ценко, подякувавши присутнім за допомогу у діловім перепроваджені зборів, закрив збори молитвою.

С. М.

Біля Ісляндії зник великий острів

Стокгольм. — На віддалі 18 морських миль від Ісляндії в океані височів великий острів, підіймаючись на 10 метрів над водою. Він служив добрим орієнтиром для кораблів, а для місцевих рибалок був важливим ще й тим, що по острову визначали район ловлення риби: за 12 миль від ісляндського берега рибалити мали право тільки ісляндці. Скелястий острів був також прибіжищем для птахів, які почували себе там цілком безпечно, а з моря мали поживу. І ось однієї ночі сталось щось непередбачене: острів зник! Ніхто не помітив, як і коли точно це сталося. Ісляндські власті не мають куди подати свою скаргу за втрату частини ісляндської території. Припускають, що там несподівано різко опустилося океанське дно, або ж стався місцевий землетрус. Ісляндські власті вислали в кінці березня водолазів, щоб вони перевірили дно й виявили причину зникнення острова.

СПОРТ

Футбольна дружина УАСТ „Леви" в Чікаго в 1971 р.

Фото - світлина першої футбольної дружини УАСТ „Леви", яка здобула чемпіонат Вищої Дивізії Національної Футбольної Ліґи групи „Червоні" в 1971-му р., віцечемпіонат Континентальної Дивізії в сімковому індорт урнірі 1971/72 та чемпіонат стейту Ілінкой у змаганнях за Національну Професійну чашу ЗСА у 1972-му р. Склад дружини УАСТ „Леви" в 1971-му році: Клячать зліва до права: Кіпка, Ансельмі, Сліпшевський, Андрущишин, Медина, Яворський і Ноґа. Стоять зліва до права: Вадим Мишалів — керівник дружини, Євген Мишалів, Крат, Іваник, Банах, (воротар), Ґрін, Рой, Підковірів, Полохович і Карло Малий — господар Т-ва. На знімці немає Рамона, Аріяса і Бориса Шлапака.

Футбольні змагання за Національну Професійну Чашу ЗСА

Дружина УАСТ „Леви" — чемпіони стейту Ілліной

Леви — Хорвати 2:1 (0:1)

Чикаґо, Ілліной. — Перша футбольна дружина УАСТ „Леви" перемогла дружину хорватів рахунком 2:1 (0:1) в повторених змаганнях, які відбулися в суботу 25-го березня о год. 2-ій по полудні на стадіоні Ганзон Парку без глядачів на трибунах (глядачі дивилися на ці змагання з-поза дротів).

Це був фінал стейту Ілліной за трофей Девара, що його чотири рази здобула футбольна дружина УСТ „Тризуб" — Філядельфія, стейту Пенсильвенія, а один раз українська дружина УСК Ню Йорк, Н. Й.

Леви програли перші змагання до хорватів 2:3 в півгодинній доґривці в неділю 19-го березня на стадіоні Екерзал на півдні Чикаґо, тому, що хорвати погрожували побиттям наших змагунів, якщо вони виграють змагання,та покликали поліцію, вона арештувала Роя, який стрілив хорватам двоє воріт і Леви мусіли грати без нього півгодинну доґривку. Керівництво дружини Левів внесло протест у справі цих програних змагань і футбольні комішенери ЗСА зарядили повторення змагань між Левами та хорватами.

У повторених змаганнях Леви перемогли хорватів 2:1 (0:1) у фіналі стейту Ілліной і ця перемога заквалифікувала нашу дружину до міжстейтових змагань з німецькою дружиною Баварія з Милвоки, стейту Висконзин. Змагання Левів з хорватами були дуже завзяті і важкі. Хорвати стрілили одинокі ворота ще в першій півгрі, повівши гураганну атаку на воротаря Ореста Банаха.

В другій півгрі в 60-ій хвилині суддя усунув з гри Левів — Рамона Аріяса й наша дружина мусіла грати в десятку. Дефіцит воріт вирівняв Рой з карного копу з одинадцятки за руку хорвата на карному полі.

Вислід стейтового фіналу вирішив Микола Іваник 2:1, добивши м'яч головою в сітку хорватів з дуже точного стрілу подачі Михайла Ноги з наріжника.

До стейтового фіналу дійшли Леви, перемігши в елімінаційних змаганнях Швабен 2:0 з двох стрілів Вадима Мишалова. У чвертьфінальних змаганнях Ґеремогли Леви грецьку дружину Геркулес 4:1 в півгодинній доґривці з 3-ох стрілів Роя і одного — Миколи Іваника. У півфіналі перемогли Леви польських Орлів 3:1 з 3-ох стрілів Роя в суботу 11-го березня на стадіоні Ганзон парку.

Тепер Леви мусять здати великий іспит зрілости, якщо вони хочуть здобути трофей Девара в 1972-му році. Склад Левів у змаганнях з хорватами: Банах, Круг, Кіпка, Іваник, Євген Мишалів, Кашубський, Аріяс, Шлапак, Рой, Ґрін, Андрущишин, Ноґа і Підковірів.

П. Головатий

Футбольний Сімковий Індортурнір 1971/72. Леви — Олімпікс 1:2 (0:1).

Чикаґо, Ілліной. — 27-го березня закінчився тут в Інтернаціональному Амфітеатрі другий сімковий індортурнір, який тривав 10 неділь. Леви здобувши віцечемпіонат Континентальної Дивізії, зустрінулися у змагу з грецькою дружиною Олімпікс, яка здобула віцечемпіонат Американської Дивізії за третє місце обох дивізій. Рекорд Левів є таким: 8 змагань: з яких 5 вони виграли, одні зремісували і 2 програли, здобувши відношення точок 11:5, а воріт 26:14.

Олімпікс грали 8 змагань, з яких — 6 виграли і 2 програли, здобувши відношення точок 12:4, а воріт 31:13.

Змагання Левів із Олімпікс були найкращі в останню неділю індортурніру. Рахунок 1:0 відкрив Куратос у 7-ій хвилині. Банах оборонив карне з одинадцятки в 15-ій хвилині. Підковірів вирівняв 1:1 в 24-ій хвилині, але непокритий напасник Олімпікс з близького стрілу вирішив рахунок 2:1 в 25-ій хвилині у користь грецької дружини. Таким чином Олімпікс здобули третє, а Леви четверте місце обох дивізій.

Перше місце здобули Швабен, чемпіони Американської Дивізії, перемігши хорватів, чемпіонів Континентальної Дивізії, рахунком 1:0. Змагання не закінчилися, бо коли суддя Круль усунув з гри одного хорвата, ціла дружина зійшла з грища, а хорватська публіка двох суддів: Круля і Дикого — побила.

Склад Левів: Банах, Підковірів, Кашубський, Мишалів, Ноґа, Ґрін, Рой, Іваник.

Управа УАСТ „Леви" щиросердечно дякує Головному Урядові УНСоюзу за грошевий дар у сумі сто долярів нашому спортовому Т-ву для розвитку українського спорту у вільному світі. УНСоюз дуже добре розуміє потреби української молоді в ЗСА і Канаді і клич „Лицем до молоді" примінює в практичному житті.

Петро Головатий

СТРАЙКАРІ - ШОФЕРИ У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ не погоджуються на пропозицію транспортової компанії і далі наполягають, щоб їм підвищили заробітну платню відразу на 65 центів за годину цього року і підвищували платню також у наступному році. За минулий рік дефіцит транспортової компанії Ню Джерзі становив 4,8 мільйона долярів, і тому компанія не може погодитися на дальшу підвищку платень шоферам та ін. службовцям. Страйк триває.

ТАРЗАН, Ч. 6730. Новий літак мчиться на поміч

Доля шпитального гелікоптера з Момбуззі не відома, але — як гарячка у Тарзана стає критичною — надлітає з' гріокотом бомбовик з Момбуззі... і коли він розганяється до нового, вищого лету над галявиною над річним узбіччям, вискакує самітній спадун.

— Якась, видно, високопоставлена особа журиться раною Тарзана! Влетів літаком... щоб заощадити час!

— Так, ризикуючи своє життя у скоці з джету!